

Mjesec Cijonističke Organizacije

Ijar 5686. (15. aprila — 15. maja 1926.).

CIJONISTE!

Kad je u Erec Jisraelu započeo novi politički poredak, našao se cijonizam pred golemom zadaćom, da svoju u mnogogodišnjem duhovnom rvanju izgrađenu organizaciju za političku odgoju i propagandu preuđe u instrumenat gospodarske izgradnje. Cijonistička Organizacija, koja je bila nosilac političke propagande, predstavica etičke obnovne misli, reprezentant nacionalno kulturnih zahtjeva, trebala je da se uz veoma teške prilike praktički afirmira u zasnivanju velike kolonizacije, u uvrštenju sistema židovske stvarne politike u odnose svjetske politike, u stvaranju novih financijskih instrumenata, u ispitivanju i rješavanju ekonomskih stručnih pitanja. Cijonistički je pokret u toj teškoj fazi, u kojoj se ideja okušala u zbilji, razvio neslućenu snagu. Uredjena su politička zastupstva u Londonu, Palestini, Ženevi, Rimu i u ostalim mjestima. Organizacija je preuzela i izgradila hebrejske škole u Palestini, osnovne škole, srednje škole i tehniku. Stvorene su solidne osnove hebrejskoga univerziteta na maslinovom brdu. Uredjene su moderne zdravstvene uredbe. Organizovan je Keren Hajesod, a izgrađio se Keren Kajemet. Budžet kolonizacije uvećao se prema posljednjoj predratnoj godini gotovo za sto puta. Osnovano je više od četrdeset poljoprivrednih naselja. Utemeljena je Hipotekarna Banka. Mnogobrojni mladi ljudi stekli su sistematsku stručnu naobrazbu za svoje buduće zvanje. Izgrađen je sistem imigracije i uposlivanja.

Sva ta djela, procijenila se, obzirom na veličinu zadaće, kakogod' njihova relativna važnost, mogla su se izvršiti samo zato, jer se u pripravnim razdoblju, u školi cijonističkoga idealizma, raspalilo oduševljenje, fundiralo uvjerenje i očeličila volja. Ali samo onda će se moći održati i jačati ove duhovne i duševne snage, ako njihovo vrelo ne usahne, ako cijonistička misao i njen nosilac, Cijonistička Organizacija, zadrže svoju živu snagu i veličinu. I samo onda će se Cijonistička Organizacija afirmirati u svom gospodarskom zadatku, ako istovremeno ostane objaviteljem idealističke propagande, pretečom nacionalne obnovne misli, predstavnikom nacionalno kulturne ideje, kako je i bila.

Cijoniste! Organizacija treba da bude svijesna sebe i vrutka svoje snage. Ne smijemo da u prednosti najprešnjim zadaćama momenta jednako samo trošimo kapital ideja i oduševljenja, što se skupo u doba pripreme i čistoga, jednostavnoga objavljivanja ideje. **Ali vrijeme je, da se obnovi i fond srca i duha!** Vrijeme je, da cijonista, koji radi i koji se žrtvuje za Keren Hajesod i koji radi i pridonosi za Keren Kajemet, opet čuje i duboko u svom srcu uzmožne shvatiti, da je cijonizam došao, da oslobodi

židovski narod iz potlačenosti, krunje slobode i poniženja, da je došao rad obnove židovskoga čovjeka i židovske kulture — i da ništa ne može da cijonizam nadomjesti ili da oslabi istinu njegovu.

Cijoniste! Egzekutiva Cijonističke Organizacije obraća se ovime zemaljskim i zasebnim cijonističkim savezima, članovima Akcionoga Komiteja, svima, koji su vjerni i predani stvari Cijona, i poziva ih, da opet započnu borbu za jasno i čisto proširenje cijonističke misli i nauke. **Lozinka je: osvojenje duhova!** Propaganda je za nas uvijek bila više nego jednostavno prikupljanje novih članova. Upravlajući riječi drugima, govorili smo sami sebi, savjesti svojoj, našim prijateljima i pristašama. Poučavajući druge, učvršćivali smo sami sebe, jačali vjeru našu u istinu ideje. Opet treba da u tom smislu otpočne propaganda, objavljivanje, što podjednako od drugih zahtijeva a nas obvezuje, druge poučava, a nas podsjeća, propaganda budjenja i osvješćivanja.

Cijonistička propaganda, rad oko jačanja i širenja pokreta ne može se vezati na neko određeno vrijeme. Ipak hoćemo, da početak bude jedinstven i istovremen u svemu svijetu.

Određujemo zbog toga da mjeseca **ijar 5686.** (15. aprila — 15. maja 1926.) bude

Mjesec cijonističke organizacije.

TOGA MJESECA TREBA U SVIM ZEMLJAMA, SVUGDJE, GDJE ŽIVE CIJONISTI, SAV CIJONISTIČKI RAD PRVENSTVENO STAVITI U SLUŽBU PRIKUPLJANJA PRISTAŠA, ŠIRENJA IDEJE CIJONIZMA, U VELIKIM PUČKIM SKUPŠTINAMA I U MALENIM KRUGOVIMA PRED MUŽEVIMA I ŽENAMA, SVAGDJE TREBA DA SE IZNOSI I RAZLAŽE CIJONISTIČKI PROGRAM, ORGANIZACIJA VALJA DA SE BROJEM NOVIH ČLANOVA PROŠIRI I UVEĆA, NJIHOVA SAMOSVIJEST TREBA DA SE JAČA, A ZNANJE I SHVATANJE CIJONISTIČKE IDEJE VALJA PRODUBITI I USTALITI, SVIMA SE DUHOVNIM POLITIČKIM VODJAMA SAD UPRAVLJA POZIV, DA SE STAVE U SLUŽBU AKCIJE. PRIJE NJENA POČETKA TREBA DA SE SASTANU I DA IZNOVA RASPRAVE I ODREDE SADRŽINU I METODU CIJONISTIČKE PROPAGANDE. ALI PRIJE SVEGA TREBA DA BUDU NA SVOM MJESTU, KAD ZAPOČNE AKCIJA, KAD IH POKRET BUDE TREBAO.

CIJONISTE! SPREMITE SE ZA »MJESEC CIJONISTIČKE ORGANIZACIJE«, SPREMITE SE NA RAD ZA CIJONISTIČKU IDEJU!

Egzekutiva Cijonističke Organizacije,

London - Jerusolim, 1. februara 1926. — 17. ševata 5686.

CENTRALA KEREN HAJESODA I »HAOLAM« PRELAZE U JERUSOLIM.

London, 7. februara. (ITA) Svjetska Cijonistička Egzekutiva upravo je održala sjednicu, na kojoj je zaključeno, da se obave sve pripreme, da se Glavni Ured Keren Hajesoda, kao i jevrejski centralni organ Cijonističke Organizacije tjednik »Haolam« presele iz Londona u Jerusolim najkasnije do konca augusta.

Ova se odluka Cijonističke Egzekutive podudara s jednom izvjavom 14. Cijonističkog Kongresa o tom predmetu.

NOVI WAAD LEUMI.

Dne 25. januara održana je u Jerusolimu prva sjednica Waad Leumi-a. Prisustvovalo je svih 38 delegata. Među ostalim zaključeno je sa 22 glasa protiv 7, da egzekutiva Waad Leumi-a necijepana ostaje u Jerusolimu. (Jedan dio delegata zagovarao je premještanje nekih deputatmana u Tel Aviv). Za članove nove egzekutive izabrani su: Yellin, Kalwarsky, Mejuchas, Ben Cvi, dr. Thon, Aronović i rabin Ostrovsky.

Naredna sjednica permanentne komisije Saveza Naroda.

Permanentna mandatarna komisija Saveza Naroda sastat će se 16. februara u Rimu. Na dnevnom je redu izvještaj francuske vlade o Siriji i Libanonu. (Ziko)

RASCJEP U ŽIDOVSKOM PARLAMENTARNOM KLUBU U POLJSKOJ.

Dne 3. februara započela je konferencija židovskoga parlamentarnoga kluba u poljskome Sejmu, na kojoj se vijećalo o odnosu kluba prema vladi grofa Skrzynskoga. Već na prvoj sjednici došlo je do žestokih rasprava. Izbilo je žestoko opomenstvo o kojem se već dugo govorilo, a koje imade svoj glavni povod u politici vodstva kluba, obzirom na tako zvani židovsko - poljski sporazum. Nakon te sjednice još su više ojačale glasine o oštroj krizi u klubu. Drugoga dana javili su neki listovi, da se je klub pocijepao. Iz kluba je istupilo lijevo krilo, pod vodstvom dr. Schipperera. Otcijepljeno krilo namjerava, kako javlja »Wiener Morgenzeitung«, da se pod vodstvom dr. Jichaka Grünbauma, konstituiru kao posebni parlamentarni klub u poljskome Sejmu.

Predsjednik kluba dr. Leon Reich i potpredsjednik dr. Rosmarin su demisionirali.

*

ITA javlja, da su članovi »Hitahduta« u parlamentarnom klubu pozvali vodstvo svoje partije da odluči, da li će zastupnici »Hitahduta« i dalje pripadati židovskom parlamentarnom klubu ili će istupiti iz kluba.

IMIGRACIJA U SIJEČNJU.

U siječnju se je 2100 ljudi uselilo u Palestinu. (Ziko)

U pravi čas

dolazi poziv i manifest Egzekutive Cijonističke Organizacije, kojom proklamuje mjesec ijar »Mjesecom Cijonističke Organizacije«.

Cijonistička Organizacija, koja je u početku bila maleni i doista slabi produkt jedne »utopične ideje« umjela je da u onih desetak godina pred rat u dosele nečuvenom rvanju idejne i ideološke borbe postavi osnove svoga političkog, odgojnog i ekonomskog rada. A poslije rata, kad su promijenjene političke prilike u svijetu stavile ovu istu organizaciju u nov, možda još teži položaj no što ga je imala u svom početku, ta organizacija daje židovskom narodu, još bolje čitavom židovstvu, jedinstvenu obnovno-političku liniju, stvara ideji obnove ekonomske preduslove, i kao takova povlači za sobom sve one jedinice u židovstvu, kojima je do te obnove bilo stalo.

U nepunih deset godina iza Balfourove deklaracije, koja je posljedica cijonističke ideje, a u velikom dijelu i njene etske sadržine, cijonistički je pokret iz etape jedne prividne utopije stupio u krutu realnost. Ideja se cijonizma u stvarnosti okušala. I pobijedila je. Promotrimo na čas svijet oko sebe. Države u kojih je puna mjera suverene vlasti i državnog autoriteta, u kojih su izgrađene flote i opremljene armije, sve one bez razlike jedva dospjevaju, da donekle repariraju stanje stvoreno ratom, a da o likvidaciji toga stanja i ne govorimo. Narodi, kojima su te države za rata, a neposredno i iza rata punom pregršti sipale novac zadužujući još njihovo peto koljeno, danas su apatični prema svemu. U preobražaju i mijeni svijvu vrjednota danas se živi u dekadansi etskog, kulturnog i ekonomskog života.

A ipak u tome i takovome svijetu Cijonistička je Organizacija smogla snage, ne da vrši reparacije, nego da od temelja gradi. U političkom pogledu ona se izgrađila kao jedina pobornica opće židovskih interesa i židovske obnove. U kulturnom pogledu ona je stvorila židovsku osnovnu, srednju i dijelom visoku nastavu. U ekonomskom pogledu — a taj je najveći dokaz — ona je sred dekadence općeg života umjela da stvori finansijske instrumente, koji su sami namicali, a i danas još uvijek namicu, sav kapital potreban obnovi. Ista ova obnova danas, kad svi znamo da je za deset puta slabija, no što bi trebala da bude, guta sto puta toliko novca, koliko ga je zahtjevala i dobivala prije rata. Kad se pitamo, kako i odakle je nasmogla Cijonistička Organizacija i njen pokret toliku mjeru snage, da sve to izvrši, onda ima na pitanje samo jedan odgovor: »Sve to što je stvoreno tek je posljedica snažne cijonističke ideje i idealizma kojim je ona radjala.«

U svom početku cijonizam je mnogo davao, malo je uzimao. Velika ideja davala je novu životnu orijentaciju, ona je izgubljenom čovjeku davala oslonac za život, davala mu je bit židovske duše, koja je u svakome već bila pokopana. Davala je odgovor za cio problem, što se zove židovskim, ona je podala i jedino rješenje toga problema. A za sve to ideja nije ništa tražila, jer nije bilo mogućnosti da se realno ispolje nužne posljedice ispravne ideologije. Kad su se prilike promijenile i stvorili preduslovi za ispunjenje idejnih zahtjeva, počela je organizacija da traži ono, što je iz pokreta kroz godine davala.

Ideja bila je onaj golemi akumulirani ili sakupljeni kapital, što ga Cijonistička Organizacija troši od onog momenta, kad su na njezina vrata pokucale velike zadaće ekonomske obnove. Cijonistička je Organizacija pred rat davala svoju veliku ideju, i ta idejna imponderabilia prometnula su se, kad je to tražila ekonomska potreba, u novac. Mislilo se, bit će to pretvaranje bez štete. Sve ono što se može akumulirati i sakupiti, može se i potrošiti. Kroz ovih deset godina, cijonistička organizacija troši kapital ideja i oduševljenja, što ga je pred tim nakupila. To se osjeća na svim linijama. Cijonistički pokret prikovan kroz godine uz zelene stolove, gdje je glavni tenor novac i opet novac, traži ponovo riječi i djela, da se naknadi sve ono oduševljenje, što je potrošeno, a nije naknadjeno. Jer je van svake sumnje, da smo svi osjećali, kako u tom cijonizmu, koji iz imponderabilia stvara realne vrjednote, manjka upravo onaj dio, koji je svemu podloga. Manjka shvatanje o velikoj ideji i sva toplota oduševljenja, kojim je ta ideja radjala.

Zato je ovaj manifest Egzekutive jedan od onih rijetkih, koga smo tako željno očekivali. Neprestani čisto praktički rad, trošio je veoma snagu pokreta. Manifest jasno kaže, da je u Palestini mnogo stvoreno, premda je još uvijek ispod onoga, što bi trebalo da bude. Ali sve ono što je stvoreno, samo je iz fonda cijonističkog oduševljenja, što ga je dala ideja obnove čitavog židovskog života u nacionalno-moralnom, etski-čovječjem i socijalnom smislu. Manifest Egzekutive upućuje nas na izvor naše snage, a to je obnova pokreta.

*

Želja za obnavljanjem organizacije i pokreta, već se više puta ispoljila iza rata ovamo. Reklo se, obnova pokreta je preduslov daljeg rada. Manifest Egzekutive pokazuje, da je i vrhovno cijonističko vodstvo steklo tu spoznaju. Mjesec ijar kao »Mjesec Cijonističke Organizacije«, treba da bude demonstrativno jačanje pokreta i organizatornih jedinica. Kako da to provedemo u našem Savezu Cijonista?

Prije svega treba da smo na čistu o tome, kako je organizacija našeg Saveza dosta labilna, pa nam prvo treba reor-

organizovati Savez. Praktično govoreći to znači: Savezno vodstvo treba da uputi svoje članove, a i sve istaknute cioniste u zemlji, da obidju sve mjesne organizacije i uspostave nužni kontakt i saobraćaj, koga do sada nije bilo. U tome saobraćaju treba da se već od danas učvrste mjesne organizacije sa svojim vodstvima bile kakve bile. U tom pogledu već su u Radnom Odboru poduzeti koraci i pokazuju izvjesne dobre rezultate. Paralelno s ovom reorganizacijom treba da se provede, a ponajprije dobronamerno uvede šekelska akcija. Program treba da je barem 6.000 šekalim. Kad se na ovaj način bude provela formalna reorganizacija Saveza Cionista možemo s uspjehom pristupiti obnovi pokreta.

Pokret se može obnavljati i napunjavati novom udarnom snagom samo iz organizovanog Saveza projicirajući njegove težnje iz nutrašnjosti mu u izvanji svijet. Obnavljati pokret iz slabog saveza bio bi jalov posao. Treba da imamo svijest o tome, kako su organizatorna sredstva tek početak obnove i zapravo njen izvanji okvir. Ali u težnji za obnovom pokreta htjela je egzekutiva zacijelo nešto više no puko organizovanje. I danas u cionizmu ima dosta organizatorne snage, ali nema dosta života. Treba u organizaciju unijeti život i oduševljenje.

Do mjeseca ijara moramo biti zadovoljni, ako ponovo udarimo temelje organizaciji našeg Saveza. U mjesecu ijaru treba da mu damo život i puls onako, kako to želi egzekutiva. A dat ćemo ih, ako u tom cionizmu i stare i nove članove uputimo kako je ideja cionistička ona primarna i moralna snaga, koja je sve to stvorila i još uvijek stvara. Cionizam je rješenje cijele židovske problematike, on je »Weltanschauung«, pod koji mogu drugi »Weltanschauung« da se supsumiraju, jer je primaran. Cionizam je otvaranje vrata istini, koja će si vrata probiti prije ili poslije sama, ako ih i židovski čovjek sam zatvara.

Vrhovnom Cionističkom Vodstvu zacijelo je mnogo stalo do toga, da se obnovi snaga pokreta. Danas je cionizam u mnogome nalik drugim pokretima, koji se počinju da gube u samoj organizaciji. Cionizam ima za sobom trideset godina organizacije, ima mnogo, ali još uvijek premalo realnih vrijednosti u Palestini, ima da se usto bori za suhe, realne i konkretne interese. Život skoncentrisan u jednoj organizaciji liš je takve elemente, može da joj podreže krila, ili da joj uzme one sokove, što tjeraju mladice i pupove. Cionizam je narodni pokret, i više je nego puka partija i organizacija. On je pokret koji daje život, i upravo zbog toga ne smije on da se lišava života.

Sredstvo nam je dakle jasno. Ako smo do sada davali veću važnost »djelima« nego li »riječima« onda je u tome bilo toliko pogreške, što smo riječi prezirali. Izgleda da je danas riječ opet djelo. Ali tek u jednom cilju: da se iznutra jača organizacija i njena pokretna snaga. Treba opet akumulirati kapital, ali ovaj puta ne za to, kako bi se poslije mogao potrošiti. Velika i jaka Cionistička Organizacija, puna udarne snage, lakše će centripetalnom silom povući sve one, koji treba da saraduju na obnovi, a bit će joj i lakše da na se preuzme teret zajmovnih obaveza, što će doći prije ili poslije. Jaka organizacija ne će dopuštati ubedjenja da bi se samo škrabacama Keren Kajemeta moglo obnoviti jedan narod i jednu zemlju.

O. R.

POVRATAK LIPSKOGA U AMERIKU.

Louis Lipsky ukrcao se 3. februara zajedno sa Bjaličkom i dr. Lewinom za New-York.

New-York sprema se da svečano dočeka naročito Bjaliču. (Ziko).

LLOYD GEORGE SE OGRADJUJE PROTIV ANTI-SEMITIZMA.

London, 7. februara. (ITA) Primjedba je Lloyd George-a prigodom istupa Sir Alfreda Monda iz Liberalne Partije, gdje veli, da je Mond pošao putem jednog ozloglašenog člana svoje rase (Juda), svagdje pobudila pažnju. — U odgovoru na pozdrav liberala u Shrewsburgu izjavio je Lloyd George ovo: »Ja komentiram uvijek obzirom na stanovite egzemplare, na koje prigodice pokazujem. Ništa me ne ispunnja toliko preziranjem, nego kad vidim, kako neka glasila nastoje, da izbiju iz moje kritike jednog stanovitog člana židovske rase kapital za moje antisemitsko naziranje. To je sve što u toj stvari hoću da spomenem.«

JABOTINSKY U AMERICI.

New-York, 7. februara. (ITA) Vladimir Jabotinsky, utemeljitelj i vodja stranke Cionista-Revizionista, stigao je ovamo, pa će u američkim centrima održati predavanja o cilju i organizaciji svoje stranke. Prvom mitingu u Manhattanu, prisustvovalo je 2000 osoba. Jabotinsky je oštro kritikovao plan jevrejske kolonizacije u Rusiji i govorio protiv proširenja Jewish-Agency. Za Palestinu zahtijevao je zaštitnu carinu i agrarnu reformu. Jabotinskome priredili su velike ovacije. Još istu večer osnovala se u New-Yorku Grupa revizionista.

WASHINGTON ZA SAVEZ JOINT-DRAJVA I DRAJVA ZA POTREBE PALESTINE.

Washington, 7. februara. (ITA) Drajv-Komite Jointa postavio je za vrijeme svoje konference u Washingtonu komite od petorice članova, kojemu je zadaća, da raspravlja s komitejom drajva Palestinskih Fondova o sjedinjenju obadviju akcija.

VIJEĆANJE RADIKALNIH CIJONISTA U BERLINU.

Dne 30. i 31. sličnja održala se u Berlinu konferenca Radikalnih Cionista. Prisustvovali su zastupnici iz Njemačke, Čehoslovačke, Austrije, Poljske i Rumunjske. Među ostalim se zaključilo, da se pristupi organizaciji pristaša, zatim da se uskoro objave načela, pa da se periodično donose izvještaji. (Ziko)

Sir Wyndham Deeds u Berlinu.

U srijedu dne 27. januara priredila je Njemačka Cionistička Organizacija u čast Wyndham Deedsu u berlinskom hotelu »Esplanade« naročitu konferencu, kojoj su prisustvovali predstavnici njemačkoga državnoga ureda za izvanje poslove i raznih pruskih ministarstva, mnogi umjetnici, naučenjaci i židovski političari.

Nakon pozdravnih riječi predsjednika Njemačke Cionističke Organizacije dr. Kurta Blumenfelda i nakon kratkoga govora prisutnoga predstavnika londonske Egzekutive Leona Hermanna uzeo je riječ sir Wyndham Deeds i ocrtao ponajprije nadasve uspio razvitak Palestine od vremena kad je mandatarna vlast preuzela upravu Zemlje. Engleska je dođuše, za vrijeme rata obećala izgradnju arapske države, ali je Palestinu i Transjordaniju izričito izuzela iz kombinacije. Otpor arapskoga pučanstva protiv izgradnje i uređenja židovske narodne domaje je relativno slab i vode ga općenito malobrojni arapski veleposjednici, koji gospodarski tlače arapske seljake (felahe). Felah će naprotiv uslijed židovske kolonizacije i gospodarskog razvitka podići svoj standard. Sad ima u Palestini 650.000 muslimana, i 80.000 kršćana, a ako se uzme da je u Palestinu svakoga mjeseca dolazilo 3 do 4 hiljade židovskih useljenika broji židovsko pučanstvo Palestine 145.000. Javna je sigurnost u Palestini tako sredjena, da se je broj engleskih četa mogao smanjiti na minimum, a održavanje reda može se potpunoma prepustiti policiji i žandarmeriji, koju čine Židovi, Arapi i Englezi. Vojni budžet mogao se reducirati od ranijih 3,350.000 funti na svega 640.000 funti. Čitav budžet prošle godine pokazuje primitak od 8,900.000 funti a izdaci su iznosili 7,640.000 funti; prema tome dakle donijela je prošla godina znatan višak, koji se upotrebljava na korist Zemlje.

Sir Wyndham Deeds naročito je istaknuo i razložio usluge Židova za razvitak Zemlje na području poljoprivrede i industrije. S mnogo je priznanja spominjao radničke pionire, halucim, uskršnuće hebrejskoga jezika, stvaranje palestinske industrije u posljednje vrijeme i izrekao svoje uvjerenje, da će luka u Hajfi postati najvažnijom lukom za Srednji Istok. Palestina posjeduje danas odličnu mrežu cesta. Dokaz je znatnog poboljšanja prometa u Zemlji, da se broj automobila u Palestini godine 1914. odnosi prema broju automobila u godini 1925. kao 1 naprama 1000.

Htjelo se felasima dokazati sa izvjesne strane, da će im Židovi oduzeti zemlju. Židovi su dosada svu zemlju, koju posjeduju, stekli kupnjama, a kultiviranjem toga zemljišta učinili su vanredno mnogo za izgradnju zemlje. U Balfourovoj deklaraciji, koja sada i za sva vremena čini osnovicu mandatarnе uprave, obvezuje se Engleska s jedne strane pomagati izgradnju narodne domaje za Židove u Palestini, a sa druge strane štiti prava nežidovskih zajednica u Palestini. Tako zvanom Bijelom Knjigom u kojoj se autentično interpretiralo, kako Engleska shvaća mandat, ponovno je naglašeno ovo gledište, da se naime nema dirati u prava nežidovskoga pučanstva u Palestini, i Cionistička se Organizacija složila sa shvatanjem britanske vlade.

Veličajno kulturno djelo Židova u Palestini izvršili su Židovi samostalno, vlastitom finansijskom i moralnom snagom. Sir Wyndham Deeds razložio je zašto je palest. vlada finansijski daleko više potpomagala arapsko školstvo, nego li prosvjetne zavode Židova. Razlog je u tome, što se palestinska vlada dala u prvom redu na to da uredi i digne prosvjetu, među onim dijelom palest. pučanstva, koji nije imao gotovo nikakvih škola i koji se u cijelosti nalazi na kulturno veoma niskom stepenu.

Činjenica, da su Židovi samostalno i svojom snagom izvršili, začudno djelo u Palestini, naišla je na priznanje vlada, a prije svega na priznanje Mandatarne Komisije Saveza Naroda. Židovi čitavoga svijeta moraju i nadalje svim snagama pomagati to veliko djelo. On, sir Wyndham Deeds vidio je u svim zemljama, gdje je pred Židovima i Nežidovima zagovarao izgradnju Palestine, koliko mnogo razumijevanja imadu vodeći državnici za židovski rad u Palestini. Kolonizacija se Palestine danas smatra interesantnim političkim i gospodarskim eksperimentom. On kao nežidov ne razumije zašto bi aktivno učešće u izgradnji nacionalne domaje u Palestini, koja će biti kulturni centar za sav židovski narod, moglo i jednog Židova smetati da bude lojalni građanin države u kojoj živi i kako može da bude države, koja bi svojim židovskim podanicima zamjerala tu saradnju.

Iza svoga govora sir Wyndham Deeds odgovorio je na neka pitanja. Konferenciju je završio dr. Kurt Blumenfeld zahvalivši se sir Wyndham Deeds-u na pažnji, koju je iskazao njemačkim cionistima i za instruktivne riječi.

BIVŠI ŽIDOVSKI VOJNICI NE ĆE SE NASELITI U DISTRIKTU BEJSANA.

London, 8. februara. (ITA) Poznato je, da je nedavno član engleske Donje Kuće J. M. Kenworthy upravio u parlamentu pitanje vladi, imade li mogućnosti, da se bivši židovski vojnici nasele u distriktu Bejsana u Palestini.

»Na ovo pitanje odgovorio je sada pismeno ministar za kolonije Amery. U tome odgovoru veli ministar, da mu je Vrhovni Komesar saopćio obzirom na državni posjed poznat pod imenom Bejsan-zemljište, da je palestinska vlada ispitala mogućnosti dodjeljenja 10.000 dunuma tla u Bejsan liltku-u, da se na njemu nasele bivši židovski vojnici. Rezultat toga istraživanja jest konstatacija, da je palestinska vlada odredbama jednoga ugovora obavezana, da neka zemljišta dade svakom članu arapskih plemena, a neke pašnjake židovskim plemenima, što stanuju na tom području. Izvršili se ovaj ugovor, ne će preostati zemljišta za naseljenje bivših židovskih vojnika. Zbog toga se smatra beskorisnim, da se ovo pitanje dalje rasteže; zastupnici Cionističke Organizacije u Palestini bit će u tom smislu tačno informirani.

PONOVNO SMANJENJE BRITANSKE POSADE U PALESTINI.

Sjedinjenje britanske i lokalne žandarmerije.

Jerusolim, 8. februara (ITA). Palestine Telegraph Agency saznaje iz dobro informiranog vrela, da će se doskora znatno reorganizirati i reducirati britanska žandarmerija, koja je dosada predstavljala britansku posadu u Palestini i bila ekvipirana od britanske vojske i njenih zrakoplovnih odjeljenja. Ta žandarmerija broji sada za jedno s časnicima 750 ljudi, a bit će reducirana na svega 200 koji će se sjediniti s lokalnom žandarmerijom. Ta žandarmerija koja je dosada bila podređena britanskim vojnim vlastima postat će jednostavno britansko odjeljenje lokalnih sigurnosnih četa. To znači da u Palestini ne će biti više britanske posade koja se uzdržava britanskim sredstvima, nego policija i žandarmerije, koju uzdržaje samo palestinska vlada iz svojih redovitih prihoda.

Posada u Palestini stajala je britansko ministarstvo financija u god. 1921.—22. okruglo četiri milijuna funti; u god. 1922.—23. oko dva milijuna; 1923.—24. jedan i po milijun; 1924.—25. samo jedan milijun.

EMIR ARSLAN U BERLINU.

Berlin, 10. februara (ITA) u posljednje vrijeme boravio je u Berlinu šef arapske delegacije u Ženevi Emir Saki Arslan. U vezi sa doskorašnjim pristupom Njemačke u Savez Naroda trudio se Emir Arslan da u njemačkim mjerodavnim krugovima pobudi i ustali simpatije za arapsku stvar. U razgovoru s jednim židovskim žurnalistom, g. J. Klinom odao je arapski diplomata neke izjave o pitanju Palestine. S Židovima, rekao je, ne možemo da budemo prijatelji, jer u simpatije palestinskih Židova na strani Francuza, a protiv nasirskih Arapa. Za 15 godina htjeli bi Židovi imati većinu u Palestini. Mi hoćemo, da Palestina bude zauvijek arapska. Židovi su, nastavio je, razboriti, bogati i naobraženi, ali kad dodje na red Palestina gube razum. Unatoč tome vjerujemo u mogućnost mirnoga usporednoga života Židova i Arapa u jednoj zemlji ali samo prema našim principima: ograničenje židovske emigracije, stvaranje parlamenta, u kojem će Židovi i Arapi biti zastupani proporcionalno prema broju pučanstva. Sve dotle dok su Židovi na strani Engleza, protivnici su im kršćanski i muslimanski Arapi. Istina je, da Arapi imadu koristi od židovskoga gospodarstva. Ali što to ima da kaže. Po moću novca ne će se moći vladati Arapima.

Na pitanje, da li je već govorio sa židovskim vodjama odgovorio je Emir: »Mi smo naše uvjete poslali iz Ženeve god. 1921. palestinskoj Egzekutivi. Osobno poznajem Kalwarinskoga, Weizmanna poznajem tek po vidjenju. Mi ne ćemo da priznamo židovska historička prava na Palestinu. Sve je to pitanje snage i moći.

Emir šakib Arslan je dalje rekao, da Arapi podjednako smatraju svojim neprijateljima Francuze i Engleze. Arapi naravno ne mogu da se bore na dva fronta. Ali ako u Evropi opet bukne rat bit će orijent vojnički evakuiran. Na kraju je rekao Emir, da se Arapi ne će zadovoljiti religioznom autonomijom i školstvom, njima se radi o političkim pravima. Dao je naslutiti da misli, te bi i za Židove u Palestini bilo bolje, kad bi bi više nego dosada slušali što kažu arapski vodje. »U vrijeme turskoga gospodstva bili smo ipak mi gospodari u zemlji, a sad su gospodari Englezi«. Po čitavom tonu emirovih izjava vidjelo se, da bogate i privilegovane arapske klase, koje su za vrijeme turskoga gospodstva bile jedino mjerodavne u Zemlji, žele staro stanje.

IBN SAND HOĆE U SAVEZ NARODA.

Jerusolim, 7. februara (ITA). Sultan Wahabita Ibn Saud, vladar Nedžda i Hedžasa poslao je šeika Hafer Wehbeh u London, Paris i druge evropske centre, da pregovara radi njegova pristupa u Savez Naroda.

Ibn Saud je svoja sina princa Feisula imenovao potkraljem osvojene kraljevine Hedžasa. Princ Feisul izdao je proklamaciju. »Nedž, jedina arapska zemlja, koja je sačuvala svoju slobodu pruža ruku svakom Arapinu, koji želi slobodu svoga naroda«.

ICA, ALLIANCE ISRAELITE I KOLONIZACIJA ŽIDOVA U RUSIJI.

Paris, 8. februara. (ITA) Povodom boravka rabina Silversteina iz Kieva održana je u Parizu pod predsjedanjem velikoga rabina Francuske Izraela Levi-a naročita konferenca, kojoj su prisustvovali: predsjednik Alliance Izraelite Universelle, Sylvain Levi, pariški članovi konzistorija Alliance, predstavnici Jewish Colonisation Association »JCA« i vidjeniji članovi kolonije ruskih Židova u Parisu. Rabi Silverstein ocrtao je židovski život u Ukrajini i izjavio nasuprot općem mišljenju, da sovjetska vlada ne prijedje praktično vršenje religije, nego da vlasti štaviše priznaju egzistencu vjerskih općina. Ipak je židovska religiozna odgoja onemogućena, jer postoji zakon, koji zabranjuje, da se učenicima uspod 18 godina podučavaju u vjerskoj obuci. Tu valja uvažiti, da se ovaj zakon ne primjenjuje prema islamskim Tatarima.

Rabi Silvermann govorio je i o kolonizaciji Židova u Rusiji, pa je otprilike rekao: Ma bilo prigovora protiv toga pokreta, ipak ne će nitko uzeti na se odgovornost da ustane protiv pokreta, koji je pokušaj mnogih tisuća ljudi, da izbjegnju smrti od gladi. Potrebno je, da »OZET« (vanpartajsko društvo za kolonizaciju Židova) privuče na rad sve više ljudi, koji nijesu politički obilježeni. Jer vanstranačko vodstvo pokreta je najsposobnije, da stekne povjerenje vanjskoga svijeta.

Iz štampe

Jevrejski Život od 5. febr. osvrće se u uvodniku, koji ima naslov »Rezolucije nisu nikakav lijek« na članak g. More-a u prethodnom broju »Židova«. Pisac članka zalaže se za ideju, koju zastupa g. More, da se u Sarajevu sporazumom između obadviju grupa udesi rad za cionizam ostavivši po strani načelne razlike, koje inače postoje, pa ističe da je prijedlog grupe oko »Jevrejskog Života« bio, da se stvori neutralna Mjesna Cionistička Organizacija, koja bi prema vani predstavljala »jedinstvo u cionističkom životu i radu«; kaže da je ta grupa i lani učinila sve da se postigne sporazuman rad, barem u oblasti Keren Kajemeta, pa predbacuje protivnoj strani da je tada pripremila taj sporazum, a i sada priječi da do njega dodje, jer »traži, da se prvo sporazumijemo u svim drugim pitanjima našega društvenog i građanskog života, a onda tek kao kruna toga sporazuma da dodje zajednički cion. rad...« Dalje pisac polemizira protiv nekih momenata dotaknutih u članku More-a, naročito protiv bojazni, da se spor iz Sarajeva prenese i u druga naša veća mjesta i ističe, da cionizam ne traži od Sefarada da odbace svoje osobine i na silu promijene svoju dušu i narav. »Preko jedinstvenog cionističkog rada doći će se postepeno do jedinstvene i složne zajednice. U cionističkom smo radu jedno i tu nema onih razlika, koje su inače jasne i prirodne u našem narodnom životu.

Članak je odraz volje, da se u Sarajevu sporazumno stvori baza za zajedničko djelovanje na području praktičnoga cionističkog rada, ali mi pisac zaboravlja napomenuti inicijativu Radnoga Odbora baš u tom pogledu, nego samo spominje bezvrijednost »papirnatih rezolucija«.

PORAST HALUČKOGA POKRETA.

U članku palestinskoga radničkoga tjednika »Kuntres« konstatira se, da halučki pokret u Palestini nikako ne opada, naprotiv neprestano raste. U zadnje vrijeme dolaze velike grupe u Palestinu, kao na pr. »Koveš«, »Trumpeldor«, novi dio Pinsker-kvuce »Mešulaš«, jedna rumunjska kvuca, pa novi odred »Hapoel Hacaifra« i različite ruske kvuce. Kako se iz najnovijih informacija vidi, doći će uskoro u Zemlju radničke kvuce iz Poljske i Galicije, svaka sa po 100 članova. (Ziko)

Opskrba Jerusalajima vodom.

Kako javlja »Doar Hajom«, dovršio je Mawrommatis pregovore s vladom u Londonu glede svojih koncesijskih prava u Jerusalajimu. Jedan zastupnik Mawrommatisov stiči će ovih dana u Jerusalajim i započeti smjesta s provođenjem projekta za opskrbu Jerusalajima vodom. (Ziko)

Izgradnja hebrejskoga sveučilišta u Jerusoljmu.

Arhitekt F. C. Meads, koji je zajedno s profesorom Patrickom Geddesom izradio nacrt za hebrejsku univerzu, dovršio je baš sada planove za gradnju Einsteinovoga instituta (matematički fakultet) i za zgradu Narodne biblioteke. Obadviije zgrade će se podignuti na Har-Hacofimu. Gradnja će početi već u idućim tjednima. (Ziko)

Gradnja gradske vijećnice u Tel Avivu.

Pripreve za novogradnju gradske vijećnice u Tel Avivu su završene. Naskoro će se početi sa gradnjom. (Ziko)

Fabrikacija kokosovog ulja u tvornici »Šemen«.

»Šemen«, tvornica ulja u Hajfi, počela je proizvoditi kokosovo ulje, koje se kao ekstrakt dobiva iz Kobre.

Sir i lady Herbert Samuel posjetit će Palestinu.

Kako »Jewish Times« iz Jerusolima javlja, očekuje se u Palestini posjet sir i lady Herbert Samuela, koji će oko dva mjeseca ostati u Palestini. (Ziko)

MARTIRIJ 600 ŽIDOVSKIH POLITIČKIH UAPŠENIKA. U BJALISTOKU.

Varšava, 7. februara. (ITA) U tamnici u Bjalstoku zatočeno je već nekoliko mjeseci 600 židovskih političkih uapšenika. Okrivljuju se, da pripadaju komunističkoj partiji, ali nije razumljivo, na čemu se temelji ovo okrivljenje. Misli se, da se tu radi o denuncijantstvu. Nema izgleda, da će u skoro vrijeme doći do kakove rasprave kod suda ili do obustave istrage. Međutim podnose ti mladi ljudi i njihova rodbina pravo mučeništvo. Novine donose poziv građanstva u Bjalistoku s molbom, da se zauzmu za te nesretnike i njihovu rodbinu. Poziv svršava riječima: »Tisuće nepravedno mučenih zovu u pomoć, traže pravdu.«

Pitanje pojačanog židovskog useljivanja u Kanadu.

Montreal, 9. februara. (ITA) Židovski član kanadskog parlamenta Mr. A. A. Heaps javio je zastupniku ITA rezultat pregovora, koje je vodio s kanadskim ministrom za useljivanje i kolonizaciju u pogledu pojačanja židovskog useljivanja u Kanadu. Po zakonu, koji sada vrijedi, smiju doći u Kanadu gotovo samo seljaci i zemljoradnici. Židovske se useljenike stoga pušta samo u vrlo ograničenom broju u zemlju. Mr. Heaps pozvao je ministra, da ublaži nepravedne propise, pa da i židovski useljenici uzmagnu u većem broju doći u zemlju. Ministar je obećao, da će taj prijedlog proučiti i obećao, da će nastojati, da vlada podijeli Jewish Immigrant Aid Society u Kanadi godišnju koncesiju za useljivanje određenog broja židovskih useljenika. Society će morati da preuzme odgovornost za to, da imigranti ne će državi pasti na teret.

ZESTOKI ANTISEMITSKI IZGREDI U RUMUNJSKOJ.

Apel Unije Rumunjskih Židova

Bukarešt, 7. februara. (ITA) »Unionea evreilor Roman«, u kojoj je organizirano židovstvo Stare Rumunjske, prihvatila je u svojoj zadnjoj sjednici donju rezoluciju i predala je javnosti:

»Kroz 4 godine vrijedjaju, tuku i napadaju rumunjske Židove na univerzama, u pučkim, srednjim i svim drugim školama, u javnim lokalima, kazalištima, koncertima, restoranima, u vlakovima i tramvajima, na ulicama i štaviše u njihovim vlastitim stanovima, a njihov se šmetak uništava.

Kroz 4 godine oskrvnjuju se u mnogim gradovima brojne sinagoge i groblja, stotinu kuća se razara, tisuće se prozora uništavaju, čini se štete na milijune. Oni, koji ruše mfr i počinjaju izgrede, rade po svijetlom danu, a da ih nitko ne priječi u njihovom djelovanju; ne apse se niti kažnjavaju, a i počinjene štete nitko ne naknadjuje.«

Ova je rezolucija predana vladi s molbom, da učini nešto, da se takove stvari više ne opetuju i da se štete nadoknade.

Immigrationsbill u Udruženim Državama i antisemitizam. — Očitovanje ministra za useljavanje.

New York, 9. februara. (ITA) Državnom sekretaru za rad i useljivanje Mr. Dawis-u, predbacila je »Jewish Tribune«, da su ga kod komentiranja imigracionih propisa vodile predrasude. Ministar Dawis odgovorio je »Jewish Tribune« u jednom pisru, da nije nikada imao predrasuda prema Židovima, uvijek se divio židovskoj rasi i broju mnogo Židova koje štije, među svoje znance. »Zamjerke radi raznih predrasuda su prema meni«, piše ministar, »sasvim neopravdane. Sâm sam rođen u inozemstvu, romanske sam rase i na tu sam rasu isto tako ponosan kao Židovi na svoju. Još jednom naglašavam, da kod useljenika ne činim nikakove razlike prema rasi.«

KUNEROL

100% čiste masti od kokosovih oraha, zajamčeno čisto i higijenski.

Dobiva se opet u svim trgovinama živežnom robom

Zastupnik i skladište:

NORBERT WEISS, ZAGREB
BERISLAVIĆEVA UL. 8

Telefon 7-33. Brzopjavl: NORBERTIS

Dan kršćansko-socijalne partije. — Krič za »više antisemitizma«.

Wien, 8. februara. (ITA) Ovdje je započela konferenca vijeća sveukupne kršćansko-socijalne partije. Salvezni kancelar dr. Ramek referirao je o političkom položaju i izjavio je, da treba da i nadalje postoji radna zajednica sa Veliko-Nijemcima. Poslanik dr. Jerzabek izrazio je želju, da antisemitska politika u buduću bude aktivnija nego dosada. Završio je, da se poglavito ne smije zaboraviti, da je kršćansko-socijalna partija postala velika po svom antisemitizmu.

Državna subvencija za židovske stručne škole u Letskoj.

Rīga, 9. februara. (ITA) Budžetna komisija letškoga parlamenta zaključila je, da se u državni budžet unese stavka od 36 Leta na ime subvencije židovskim školama, koje su osnovala i koje većim dijelom i uzdržavaju organizacije ORT i JOINT.

Parobrodarska veza između Rusije i Palestine.

Sovjetska linija »Sovtorgflot« udesit će između Odeze i Jafe parobrodarsku vezu. Parobrodi će pristajati u ruskim, turskim i grčkim lukama i prevozić će u četrnaest dana robe i putnike iz Odeze u Jafu. Generalno je zastupstvo u Palestini tvrtka Isaac Hos et Co., Jafa. (Ziko)

FERNAND CORCOS:

A Travers la Palestine Juive*

»Tko je putovao, može nešto da priča«; ova stara istina potvrđuje se i u slučaju, koji nam predleži. Gosp. Fernand Corcos, ugledni pariški odvjetnik, član centrale Lige za prava čovjeka i pobornik cionizma, bio je u Palestini č to prigodom otvorenja Hebrejskoga Univerziteta na Skopusu, pa je nakon povratka napisao interesantnu knjigu: »Židovskom Palestinom«. Ovak će naslov razočarati mnoge, koji očekuju dublju analizu i potanko ocjenjivanje svega, što se odnosi na židovsku Palestinu. U toj knjizi crta inteligentan židovski Francuz s mnogo duha na živ način i veoma plastički — kako to mogu jedino Francuzi — dojmove, što ih je na nj učinila Palestina, »Zemlja što nastaje«.

Veliki događaj, koji je pisac duboko proživio, otvorenje Hebrejskoga Univerziteta, čini početak ovoga putopisa i njegove oduševljene riječi, kojima pozdravlja to djelo, unatoč tome, što nemaju u sebi ništa specifično židovskoga, djeluju na čitatelja svojom srdačnošću i iskrenosti. Sama svečanost otvorenja ocrtana je, a pojedini govori reprodukovani su ukratko i u glavnim crtama. Naročito je živo prikazano jedno predavanje na univerzitetu na hebrejskom jeziku. U svojoj sadržini reprodukovani intervjui s vodećim ličnostima, koje su Corcos-u objašnjavale suvremene prilike (april 1925.) u Palestini i cionizmu, čine knjigu veoma interesantnom lekturom. Nakon raznih razmatranja o najvažnijim pitanjima, koja se odnose na Palestinu, kao što su školstvo, imigracija Sefarada, pa arapsko pitanje i oslobodjenje zemlje, vodi nas pisac knjige u kolonije Emeka i u dječje sirotište. Ovo je

bezuvjetno jedan od najljepših odsječaka knjige, jer ovdje dobro pristaje i uspjeva živ i plastičan način, kojim Fernand Corcos piše, pa nam tu jasno predočuje značajke pojedine kolonije.

Zanimljiv je razgovor s Usiškinom o arapskom pitanju, pa s predstavnicima radništva o socijalizmu i komunizmu. Industrija i trgovina, izložba za Blzi Istok i Palestinu, koja treba da za Orijent dobije važnost, koju imade na zapadu velesajam u Leipzigu, Tel Aviv, veliki rezultat i velike nade Palestine, ukratko sve što je važno i interesantno za zemlju koja se razvija, poredalo se lako i zanimljivo ne zamarajući dugačkim razmatranjima.

Vanredno je interesantno pomoću te knjige promotriti stav židovskih Francuza — protiv preobrazbe u francuske Židove oni bi jamačno protestovali — prema cionizmu i prema izgradnji »Foyer National« — narodne domaje. Karakteristično je, da Corcos jednostavno crta i bilježi, a da se sam ne upušta u rasudjivanje nekih problema kao što je arapsko pitanje ili presudnih pitanja gospodarstva i kolonizacije, a da ne kazuje svoje lično mišljenje o njima, nego donosi samo mnijenja mjerodavnih ličnosti. Značajno je nadalje, da ga djelo, koje označuje univerzitet, oduševljava samo obzirom na njegovu golemu kozmopolitsku vrijednost i zbog pouzdanih auspicija, da će odavle, s posvećenoga tla opet kao i pred hiljade godina odsijevaju u sve ljudstvo svijetlo istine. I s oduševljenjem, koje je za sve duhovno i etičko, za sve veliko i lijepo, toliko duboko ukorijenjeno u svakom Francuzu, govori o događaju kojemu je prisustvovao i duboko ga proživio. Ali g. Corcos jamačno bi našao jednako iskrene i tople riječi, kad ne bi baš židovski narod bio na židovskom tlu gradio ovo mjesto znanosti, nego drugi koji narod sa sličnim kondicijama. I karakteristične su njegove skrovite želje, da Hebrejska Univerza u svojim posvećenim prostorijama ne zaboravi intelektualni patrimonij Francuske, koja u modernom svijetu, slično starom židovstvu, vrši ulogu pomagača i unapređitelja velikih humanih ideja. Corcos razumije, da mi Židovi možemo da izgradimo našu narodnu domaju samo u

Palestini, ali ipak se njegovo poimanje i naziranje prije svega hvata misli o djelovanju duha i intelekta, morala i veličine židovskoga naroda na ljudstvo, a da ne pomišlja, da se židovski narod mora sam da se prije toga osježi i ojača, da se očisti od svih mrlja galuta, da se ponajprije mora u nutrinu svojoj revoltirati i obnoviti, kako bi u iskoniima svojim osvježen i pomladjen imao bazu svoga stvaralaštva. Kad bi univerza u Jerusolimu imala tek zadaću, da skupi učenjake, koji će izdržljivošću i ustrajnošću, »kakove ima samo u Židova« studirati velika pitanja na području znanosti i morala, da dadu istinu svemu čovječanstvu, njena gradnja ne bi bila nužna.

Više nego li što nam se u odsječku o univerzitetu pokazuje gledište piščevo, može se vidjeti stav francuskih Židova prema cionizmu u pojedinih pismima, u kojima veliki francuski državnici i intelektualci pozdravljaju objelodanjenje djela Corcosa o Palestini, a koja se nalaze na početku knjige. Ne će biti zgoroga, da se potanje pozabavimo ovim pismima, kako bismo mogli razmotriti stanovište Francuske prema cionizmu i pravo ocijeniti čitavu knjigu.

Poincare-ove riječi idu onamo, da Francuska Republika srdačno pozdravljala ideju izgradnje židovske narodne domaje jednako kao i svaku drugu oslobodilačku i životvornu ideju, i da Francuska nije ostvarenje ove ideje nikako priječila, pa ističu dva pitanja i to: održanje svih francuskih interesa u Palestini i — a to je značajno — poimanje cionizma u tom smjeru, da cionizam, koji je sretno rješenje za sve Židove u zemljama, u kojima nijesu mogli da steknu dovoljnu ravnopravnost, ne može dolaziti kao politički faktor nikako u obzir za Židove u Francuskoj, jer su u slobodnoj Republici uklonjene sve razlike bilo u pogledu rase ili religije. Završava riječima, da drž. te se Corcos slaže s njim u svim tim točkama, a to se zaista vidi i iz njegova djela.

Interesantno je i pismo Painleve-a, koje pokazuje kozmopolitsko-filantropsko poimanje cionizma, a zanimive su i riječi, kojima je bivši ministar prosvjete u kabineta Painleve, Anatol de Monzie pozdravio g. Fernanda Cor-

* Le Sionisme du Travail, A Travers la Palestine Juive par Fernand Corcos avec lettres-préfaces et déclarations de MM. Gaston Doumergue, Raymond Poincaré, Paul Painlevé, Jean Cruppi, Anatol de Monzie, Justin Godardt, Charles Gide, Edmond de Rothschild, Robbin Julien Weil. Jouve et Cie., Editeurs, 15, Rue Racine, Paris 6e. Cijena 10 franc. franaka.

OTPRAVNINA ZA KNEŽEVE I PROTUŽIDOVSKI TEROR.

Berlin, 8. februara. (ITA) Kako je već javljeno, nastoje desničarski politički krugovi svesti pitanje državnoga zakonskog rješenja o otpavnini za njemačke knezove u antisemitsku kolotečinu tako, da zahtijevaju oduzimanje imetka Židovima, naročito stranima. Prema pisanju pučkaških novina može se zaključiti, da se radi po nekoj paroli, koja dolazi sa stanovite strane. — »Deutsche Zeitung«, koja služi pučkaškom krilu Njemačke nacionalne partije kao i drugi ekstremni njemačko-nacionalistički i pučkaški listovi objavljuju neki zakonski predlog o »oduzimanju imetka Židovima u korist njemačkog naroda«, koji je sastavljen po uzoru zakonskog predloga obzirom na državno zakonsko regulovanje otpavnine za knezove, što su preporučili demokrati.

»Deutsche Zeitung« još prijedaje, da bi zakon obzirom na oduzimanje imetka Židovima bio »moralno daleko opravdaniji i osim toga praktično mnogo unosniji nego nacrt demokrata.« Glasilo završuje: »Mi to samo zato objavljujemo, da obznanim, što bi njemački narod, koji je svojim knezovima vjernošću i zahvalnošću obvezan, imao sebi da nanese, i da objavimo fakta, da se, odgovarajući prirodnom osjećaju, podignuo zahtjev »oduzimanja imetka Židovima«, umjesto »oduzimanja imetka knezovima.«

Gotovo sve rumunjske novine donijele su taj apel. U parlamentu iznio je član narodne partije Lašcu taj apel i pozvao vladu, da istupi protiv Unije Rumunjskih Židova.

Konferencija palestinskih željezničara.

Hajfa, 7. februara. (ITA) Ovdje je otvorena Svepalestinska konferencija željezničkih namještenika i radnika. Na konferenciji učestvuju židovski i arapski delegati. Gosp. Feigenberg pozdravio je konferenciju u ime Centralnoga Komiteta Željezničarskoga Sindikata, a gosp. Merciminski u ime opće Radničke Organizacije (Histadrut Haovdim). Stvoreni su zaključci obzirom na odnos željezničke uprave i internacionale transportnih radnika i o pitanju zajedničke židovsko arapske organizacije željezničara.

Francuski glas o Palestini.

U vezi s otvorenjem društva prijatelja Palestine »France-Palestine« piše pariški dnevnik »Quotidien«: »Cilj je novome društvu nadasve idealan. Francuski narod želi da pomogne Židovsku izgradnju Palestine pod engleskim mandatom. Ova je izgradnja najveće civilizatorsko djelo od rata amo, Francuski će narod povećati svoj prestiž, pomažući ovo djelo. (Ziko)

Ribarska zadruga u Palestini.

The Palestine Fishing Co. Ltd. (ribarska zadruga) započimje u Hajfi svojom djelatnošću s kapitalom od LE 300. Posjeduje ribarsku ladju, koja je najmodernije opremljena. Namješteno je šest ljudi, od tih su četiri danski ribari. Sada dostiže dnevni lov kojih 300 kg.

Upravitelj društva kani u vezi odjeljenjem za gospodarstvo i ribarstvo poduzimati i znanstvene radove. (Ziko)

Grad »Jezreel«. Jerusolim, 8. februara. (ITA) Grad Afule, koji sada gradi usred nizine Emek Jezreel društvo American Zion Commonwetha, promijenit će sada na temelju zaključka toga društva i židovskih nacionalnih autoriteta u Palestini svoje ime u »Jezreel«. Za izgradnju Afule utrošeno je dosada više od pola milijuna dolara.

cos-a povodom konference, na kojoj je Corcos referirao o svome putu. Naglašava, da se njegovo prisustvo imade da smatra ne kao lično nego kao prisustvo zastupnika francuske vlade, koja popraćuje cionistički pokret jednakom ljubavi i pažnjom kao i svaki pokret, koji ukazuje na duhovnu renesansu i djeluje poput utirača puta. »Ove moje riječi«, završio je g. de Monzie, »valja da se shvate kao postskriptum Francuske Balfourovoj deklaracije.«

Od mnogih ostalih pisama i pozdrava treba istaći pismo profesora Charles Gide-a, koji je kao jedini nežidov bio članom francuske deputacije kod otvorenja Hebrejskoga Univerziteta. Njegove su riječi nadasve karakteristične: »U našoj malenoj francuskoj grupi bio sam jedini nežidov, ali se nijesam zato nijednoga časa osjetio stranim. Osjetio sam naprotiv, kad se moja noga dotakla biblijskoga tla, kako je ovo tlo i za nas Hugenote prava domaja. Dosada je Palestina bila samo zemlja uspomena. Od začetka cionizma postala je zemljom budućnosti. Svaka nova kolonija je zeleni pupoljak, što procvjetava kao nekim čudom.«

»Gledam s potpunim pouzdanjem u budućnost palestinske države; ona će obuhvaćati svu Transjordaniju i rasprostrat će se sve do Eufrata, kao što je to u vama poznatom tekstu bio obećao Mojsije. Ona će, bez sumnje, biti arapsko-židovska, ali — što ima na tome? Židovi i Arapi su djeca Abrahamova i njihovi su jezici srodni. I druge države su dvojne ali nijesu zbog toga ništa manje napredne. To će biti semitska država i dobro je, da čitavu zemlju ne će isključivo nastaviti ponosni potomci Jafetovih sinova.«

O arapskom pitanju je govor u interview-u s Usiškim nom. Ovdje Usiškim razlaže bit arapskoga pitanja i važnost, da Židovi dobiju što prije većinu u Zemlji. Pored ostaloga naglasio je Usiškin, a to priznaje sam Corcos, da je stav francuskih Židova suviše mlak, komotan i indolentan.

Corcos stavlja baruna Rothschilda kao oznaku za rad francuskih Židova, što nije tačno, jer je barun Rothschild pojedinac, koji je radio i radi nevezan ni na koju zajednicu židovstva a najmanje na Židove Francuske.

KONZERVATORIJ U PALESTINI.

Interview s Jašom Heifetz-om.

Glasoviti guslač Jaša Heifetz, koji se sada nalazi na vanredno uspješnoj koncertnoj turneji u Evropi saopćio je saradniku »Wiener Morgenzeitung-a« u jednom interviewu o projektu osnivanja hebrejskoga konzervatorija u Palestini: »Moji prijatelji i ja nijesmo radi cionističkoga uvjerenja stvorili plan o osnivanju hebrejskoga konzervatorija u Palestini. Za nas je mjerodavan samo muzički interes. Kod toga me rukovodi uvjerenje, da je muzika najpouzdaniji element međunarodnoga bratimljenja i da hebrejski konzervatorij u Palestini ima u tom smislu da izvrši veliku i visoku zadaću. Pod mojim vodstvom i uz saradnju poznatoga židovskoga muzičara Godowskoga osnovano je u New-Yorku društvo pod imenom »The Jewish Memorial Conservatory in Palestine«, koje si je stavilo za cilj izgradnju i podržavanje hebrejskoga konzervatorija u Palestini. Društvo raspolaže svotom od 2 milijuna dolara (ova se brojka mora da primi sa rezervom. Ziko), i po mom mišljenju ima opravdano mnogo nade, da će američki Židovi, kod kojih je projekat naišao na velik odziv i nadalje davati potrebna sredstva. Nakon završetka moje evropske koncertne turneje, koja me vodi kroz Englesku, Francusku, Belgiju, Njemačku, Holandiju, Italiju, Mađarsku itd., doći ću zajedno s mojim prijateljem Godovskijem u Palestinu sredinom aprila, pa ćemo obaviti preostale pripreve. U nekim gradovima u Palestini i Egiptu priredit ćemo koncerte, kojih će čisti dobitak ići u korist konzervatorija u Palestini. Konzervatorij će se izgraditi u blizini jerusolimskog sveučilišta i postati će centrom muzičke kulture za čitav svijet.«

Više prominentnih židovskih muzičkih pedagoga u Evropi i Americi izjavili su se spremnima, da u nutarnjoj izgradnji konzervatorija suraduju kao stalni ili prigodni učitelji. Obzirom na veliki interes, koji u židovstvu vlada za muziku imade mnog nade, da će se ovaj zavod, koji si stavlja za zadaću da uz internacionalnu gajni naročito židovsku i orijentalnu muziku, lijepo razviti. (Ziko)

STADA U KFAR GILEADU BEZ PAŠNJAKA.

Ovce sirskih bjegunaca popasle pašu.

Jerusolim, 8. februara. (PC) Naviranje bjegunaca iz južne Sirije u Palestinu, naročito u Hule-područje, nanijelo je znatnu štetu naselju Kfar Gileadi. Stada bjegunaca popasla su najveći dio pašu, ne ostavivši krdu u Kfar Gileadi gotovo ništa. Kojih 200 ovaca propalo je zbog pomanjkanja hrane, a i janjad čeka ista sudbina, jer ovce nemaju zbog slabe hrane mlijeka. Da se spasi što se više može, hrani se sada krdo ječmom, zapravo određenim za konje, kojima je sada ugrabljena ta hrana.

U normalnim vremenima ne bi se ti nahrupnici trebali da toleriraju, ali zbog izvanrednih prilika primaju stanovnici u Kfar Gileadi gostoljubivo nesamo stada nego i sve bjegunce; dijele jednako s kršćanima i Družima spremno svoju mršavu hranu.

Stada u Kfar Gileadi nabavljena su u posljednjim godinama uz pripomoć Keren Hajesoda, kad su židovski naseljenici u Gornjoj Galileji zaključili, da će uzgajati svoje vlastite ovce, da pastirsko zvanje učine opet židovskim.

Tvornica konca u Hajfi.

Prema »Commercial Bulletinu« osnovala se u Hajfi tvornica s kapitalom od LE 3000, koja će producirati konac, a uposlivat će 10 ljudi. (Ziko)

Druga izložba za Blizi Istok u Palestini. Tel Aviv, 8. februara. (ITA) Sa mjerodavne se strane saopćuje, da će se u danima Pesaha ove godine držati u Tel Avivu drugi sajam uzoraka za Palestinu i Blizi Istok.

*

Bijaše nužno, da se istakne u knjizi ono, što je važno za prosudjivanje stajališta njenoga pisca i zajednice, kojoj je članom. Sa literarnoga gledišta je knjiga odlična. Pisana je živo i plastički, lakim i vedrim načinom Francuza. U knjizi nema dosadnoga umovanja, pa ocrtani događaji, opisana mjesta govore sama. Naročito valja istaći, da je knjiga objektivno informativna, pa u mnogočem upućuje u 25-godišnji razvitak Palestine. Onima, koji ne poznaju stav francuskih Židova i Francuske prema izgradnji Palestine, može se ova zanimiva knjiga napose preporučiti.

Prije ovoga djela izdao je g. Fernand Corcos knjigu »Israel sur la Terre biblique«, pa su je kritika i francuski politički faktori jednako simpatično pozdravili.

A. L. — e. r.

»Volk und Land« opet izlazi.

Dne 10. veljače započinje u Varšavi opet izlaziti »Volk und Land«, centralni organ cionističke radničke organizacije »Hitahdut« u Poljskoj. »Volk und Land« izlaziće svaki drugi tjedan, a uredjuju ga dr. Arje Tartakower, zastupnik Abraham Lewinsohn i dr. Nathan Eck.

Palestine Economic Society.

Prvi broj druge knjige Bulletinu gornjega društva lišao je nedavno i donosi dva članka o »Prelazu iz primitivnoga gospodarstva u Palestinu u moderno«, od Eleazara Volkana (Wilkansky) i »Sadjenje i preradjivanje duhana u Palestini« od dr. Theodora Zlocistoga.

Iz predgovora izdavača saznaje se, da će društvo nastojati da u buduću donosi svojim čitačima opširne i temeljite analize različitih problema Palestine. Gornji članci su prvi pokušaji u tom smislu.

Bulletin može da se naruči kod sekretara »Palestine Economic Society« P. O. B. 92, Tel Aviv. (Ziko)

IZ JUGOSLAVIJE

ZAGREB.

Početak zaključne akcije za Jug. Halučku Farmu u Erecu, Izraelu. — Priredba Žid. Narodnog Društva. — Govori Aleksandra Lichta i inž. Otona Rechnitzera.

U četvrtak, dne 11. februara zagrebačko je Židovsko Narodno Društvo održalo jednu svoju društvenu priredbu, kojoj je otvorena akcija, da se u Zagrebu namakne određena svota za Jug. Halučku Farmu. Predsjednik društva g. dr. Aleksandar Licht otvorio je veče pozdravivši mnogobrojne učesnike i predstavnike pojedinih korporacija i društava. Licht je ukratko razložio svrhu ove večeri i predao riječi inž. Otonu Rechnitzeru, koji je kao član Radnoga odbora Saveza Cijonista govorio informativno o tom, kako je javila ideja osnutka jedne Jugoslavenske Halučke Farme u Erecu Izraelu i razložio današnje stanje u tom pitanju. Naročito je objasnio razvitak događaja oko kupnje potrebne zemljišta i pitanje namaknuća potrebne svote za nabavu inventara. Iznio je teškoće na koje se nailazilo kod kupovanja zemljišta u Tiri i kako je zagovorom g. Usiškinog Direktorij KKL odlučio da perfektuira kupnju zemljišta za farmu naših halucim u Djedi.

Iza toga razložio je inž. Rechnitzer veoma uvjerljivo važnost investicija u svakoj kolonizaciji i naglasio, da je zahtjev naših halucim u tom pogledu veoma čedan i da se kreće ispod mjere, koju je postavio naš najprokušani stručnjak u kolonizaciji Palestine dr. Artur Ruppin. Farma će biti ponajprije uređena na posve zadrugarskom principu, a onda će, kad se dalje razvije, samostalno i odijeljeno voditi svaka porodica svoje gospodarstvo. Dalje je inž. Rechnitzer iznio brojke o dosada doznačenim sumama u Erecu Izraelu i o nabavi inventara i o svoti, koju valja još namaknuti. Radni Odbor očekuje mnogo baš od akcije u Zagrebu. Treba shvatiti zamašitost rješenja ovoga pitanja, jer strpljivost halucim je prenapeta, i u nas se ona vuče već više godina.

Iza toga istaknuo je važnost principa rentabiliteta u gospodarstvu, koji su naši halucim obzirom na farmu uvijek naglašivali, ali se o tom u našoj javnosti hotice ili nehotice nije govorilo. Ovaj je princip zdrav, a i u Cijon. Organizacija također prodire spoznaja, da kolonije u Erecu treba da budu rentabilne i u ekonomskom smislu, a ne samo moralno obzirom na pokret. Zbog toga je upravo važno, da kolonije budu dobro opremljene, da ima potreban inventar.

Nakraju je inž. Rechnitzer upravio topli apel na prisutne, da se odazovu i porade, kako bi se pitanje farme što prije likvidiralo, pa da halucim u Erecu osnuju i urede farmu, koja će biti od koristi Palestini, a mi da ovdje nevezani za našu dužnost pristupimo to više radu, koji inače traži da vršimo.

Nakon veoma uspjeloga stvarnog razlaganja inž. Rechnitzera uzeo je riječ g. dr. Aleksandar Licht.

U početku svoga govora istaknuo je dr. Licht svrhu priredbe, da se njome započne akcija, u kojoj valja da učinimo posljednji napor da izvedemo, što sa strane zagrebačkih Židova treba učiniti, da se ostvari Halučka Farma. Valja

Jevrejsko-sejardski studentski klub u Zagrebu.

priredjuje dne 6. marta, u 9 sati na večer svoju

VELIKU PURIMSKU ZABAVU

sa plesom

u novim prostorijama Žid. gomb. i športskog društva »Makabi« (Palmotićeva ul. 22).

Čist prihod namijenjen je: 50% La Benevolenciji, a 50% Halučkoj farmi u Erecu Izraelu.

Zabavni odbor.

NAOČALE I CVIKERI izradjuju se stručnjački najtočnije i najjeftinije samo kod »OPTIKE«, Jos. Juvan, Hica 63. Popravci obavljaju se brzo i tačno.

eslićevi likeri su najbolji

eslićevi likeri su nedostiživi

eslićevi likeri su nedostiživi specijalitet

Teslić-likeri

S I S A K

vršiti čistu čudorednu akciju, a potrebno je, da se sjetimo početka i uvidimo, koja je dragocjena vrijednost usadjena za nas u zemlji naših otaca, vrijednost, što će zauvijek da nas veže s tom zemljom.

Prije nekoliko godina, neposredno prije prevrata, kad se jedva nalazio pravac onomu što će biti, nikao je jasan i određen smjer u cijon. djelu židovstva, jasan i određen smjer obzirom na Palestinu. Gotovo nigdje nije se mogao održati ovakav stalan pravac prema cilju kao u cijonizmu. S tim u vezi ističe dr. Licht moralnu vrijednost izdržljivosti i ustrajnosti naših halucim, koji su među onima, što su si ranije dali jasan i određen pravac koraca prema cilju jedan od najljepših i najčišćih dijelova. U nas se misao halucijata i ako kvantitativno malenoga, ispoljila u apsolutnoj čistoti bez pritiska spolja. Ako je bilo utjecaja spolja, bilo je to gadjenje nad galutom u životu ovdje. Vodila ih je žudnja u posve čistu atmosferu, gdje će se izvijavati u svim svojim emocijama. I tu nam se ukazuje apostolat, kojim nema premca u drugoj kojoj naciji. Pošli su u zemlju s takvim apostolatom, da prožive godine pregaranja u nesredjenim prilikama, da donesu sredjenosti narodu kojemu služe.

Od prijeko je nužde da budemo načistu, koliko je čisto i uzvišeno njihovo pioništvo. Ova mala šaka naših najboljih ljudi bit će vjekovita svjetla točka za nas i mlade i stare, te ćemo po njoj moći da uspravimo šiju, koja se mnogima od nas zbog prilika kadikad ipak sagne. U Erecu ima da se podigne živ spomenik, koji će kroz vijekove govoriti Židovima u Jugoslaviji i služiti da oborimo sve predrasude, da u nas nema idealizma.

Ali valja se kloniti krive predodžbe, kao da su ovi naši ljudi u Erecu maštaoci, koji su jednom bili jednostavno opojeni oduševljenjem. U Bijeljini se bila skupila malena skupina i pripremala se za rad stvarno, savjesno, s mnogo poštivosti. Imali su kad da sustanu u navalu teškoća i da postanu defetisti. Kad uočimo kako su se ponijeli i kako su, nije pre malo rečeno, te treba da se pred njima poklonimo. Oni nijesu tek dostojni naše potpore, oni su dostojni dužnost naše, vrijedni da svim snagama poradimo, da im obezbijedimo njihovu životnu egzistencu. Ne valja pomisliti, da oni mole milost, da se novac ne će vratiti židovskom narodu. Vratit će taj novac nesamo moralnom vrijednotom nego i finansijski. Potencirano su s pravom ponosni i traže tek zajam, koji će vratiti ne nama ovdje nego narodnoj cjelini.

Zagrebački Židovi koji su dali već lijep doprinos, bili kakovi bili pokazuju, kad je čas, da shvaćaju što treba da se uradi. Svakomu će biti drago, kad mu ime bude ovjekovječeno u spomen-knjizi farme i da se kad dodje na kraći boravak u Palestinu osjeti ko u svom domu, u svojoj porodici. A taj dom neka nosi plodove, što će biti na diku njegovih graditelja i pomagača.

Nakon odličnoga govora dr. Lichta, izrečenog s mnogo toplote i srdačnosti, prešlo se je na podjelu sabirnih araka, koje su prisutni preuzeli zajedno s popisima adresa podijeljenih na rajone. Sabirači sastaju se u četvrtak dne 18. o. mj. u 6 i po sati u Vijećnici bogoštovne općine na dogovor, da se ustanovi rezultat sabiranja, kako bi se onda moglo udesiti sve potrebno, da se svakako namakne što veća svota. Prema uputama Radnoga Odbora Saveza Cijonista mora se akcija završiti do 25. februara.

Svečano otvorenje Makabijeva doma.

Kako smo već u prošlom broju javili obaviti će se otvorenje Makabijeva doma u subotu dne 20. o. mj. svečanom Akademijom i u nedjelju, dne 21. javnom vježbom.

Pristup u subotu na svečanu akademiju imaju samo pozvani: predstavnici civilne i vojne oblasti, grada, židovskih i nežidovskih korporacija i društava, zakladatelji i utemeljitelji Makabija, prinosnici za gradj. fond Makabija, novinari i bivši vođe, zamjenici vođa i bivši predsjednici Makabija te sadašnji odbornici.

Program je slijedeći: 1. Pozdravni govor predsjednika Makabija; 2. Posvetni psalam; 3. Svečano slovo; 4. a) M. Janković — Schick: Ritmičke vježbe šestorice. (Izabrani odio muškoga naraštaja). b) Očenašek — Pospisil: Sustavne ritmičke vježbe za pet vježbačica (izabrani odio članica). c) M. Janković — A. Fürst: Ritmičke vježbe na brvnu (izabrani odio ženskoga naraštaja). d) M. Janković — Muhvić: Sedmorica (prednjački zbor).

Početak u pol 9 sati na večer.

*

Javna vježba u nedjelju, dne 21. o. mj. u 5 sati poslije podne. Raspored: 1) Proste vježbe podmlatka muškoga; 2) Proste vježbe pomlatka ženskoga; 3) Preleti preko vrpe izabranog odijela muškoga naraštaja. 4) »Male ptice«, izvodi naraštaja ženskog. 5) Proste vježbe članica. 6) Sustavni skokovi preko visokog kozlića ušir — članovi. 7) Sustavne proste vježbe naraštaja muškoga. 8) Skupinske proste vježbe članova. 9) Marzurka ples — izvode članice.

*

Preprodaja ulaznica u trgovinama: **Ferdo Schwarz i drugi; Jurišićeva ulica i Ilica.**

Purimski maskirani ples »Makabija« bit će u subotu, u predvečer purima, 13. adara — 27. februara — u vlastitoj dvorani (Palmotićeve ulica 22). Pripreme za tu purimsku priredbu »Makabija«, koja se vazda broji među najuspjelije u Zagrebu, se već čine. Dio čistoga dobitka ide u korist Jugoslavenske halučke farme.

Sinagoga i koncert.

Izraelitska Ferija Kolonija u Zagrebu priređuje za svoje članove u hramu sinagoga i koncert. Koncert će biti u utorak dne 23. o. mj. u 9 sati uveče.

JAVNA PREDAVANJA Ž. N. A. D. »JUDEJE« za građanstvo i omladinu U četvrtak, 18. o. mj. u 9 sati na večer u Vijećnici Izrael. bog. općine (Palmotićeve 16.).

predaje:

g. dr. HUGO KON

o temi:

ŽIDOVSKÉ BOGOŠTOVNE OPĆINE.

IZ ŽID. NAR. AKAD. DRUŠTVA »JUDEJE«.

Javno predavanje.

U četvrtak 18. o. mj. u pol 9 sati na večer predaje u Vijećnici Izrael. bog. općine g. Dr. HUGO KON u nizu javnih predavanja, što ih »Judeja« priređuje za žid. građanstvo i omladinu o temi: »ŽIDOVSKÉ BOGOŠTOVNE OPĆINE«.

S obzirom na predstojeće novo zakonsko uređenje žid. bogošt. općina u našoj državi ovo je predavanje od osobite važnosti. Budući da je potrebno, da se što veći krug upozna sa pitanjima, koja su s time u vezi, pozivlje se ovime žid. građanstvo i omladina, da u što većem broju posjeti ovo predavanje.

*

Plenarni sastanak.

U ponedjeljak 15. o. mj. u pol 9 sati na večer održaje se u Vijećnici Izrael. bog. općine plenarni sastanak »Judeje« sa dnevnim redom: Demisija predsjednika. Pozivlje se ovime članovi i seniori »Judeje«, da tom sastanku nezostavno prisustvuju.

BEOGRAD.

(Od našeg redovitog dopisnika.)

U toku ove zimske sezone pojedine jevr. ustanove osećale su potrebu, da manifestuju svoju zadaću putem javnih priredaba (zabava i matine-a), kako bi istovremeno došli do nužnih sredstava za postignuće svojih ciljeva. Ovakve i slične priredbe neophodno su potrebne, jer se time donekle jača jevr. društveni život, koji naročito u posljednje vreme sve više opada.

*

Jevr. Žensko Društvo priredilo je svoju zabavu sa igrankom. Uprava Društva na čelu s gđjom. Jel. de Majo trudi se, da usprkos ravnodušnosti, koja u opšte vlada, postigne željene uspehe u svim granama rada. U svom delovanju na kulturno-humanom polju ovo Društvo ostvarilo je ustanovu dečije kulturne kolonije, a ujedno održava i upravlja svojom ženskom zanatskom školom.

*

Jevr. Žensko Društvo »Dobrotvor« uvidjajući potrebu da i ono treba da pomogne dovršenju nove aškenaske sinagoge, povelu je inicijativu, da se osnuje »Odbor Devojaka« sa zadaćom, da putem priređivanja zabavnih sastanaka dodje i do sredstava za pomenutu svrhu. Ovaj »Odbor Devojaka« izveo je nekoliko takvih sastanaka, koji su u svakom pogledu uspjeli. Nadati se je, da će se naše devojke tako postepeno privrći samopoštivosti, kako u lokalnom, tako i u opštem jevr. radu.

*

Društvo »Potpora«, kome je cilj pomaganje siromašnih studenata do njihove potpune izobrazbe, kao i ratne siročadi, održalo je jednu konferenciju, na kojoj je uprava preko svojih predstavnika g. dr. Bukića Pijade, Leona de Leone i dr. Raf. Margulies a izložila svoj dosadani rad i budući program rada. Konstatovan je težak finansijski položaj, zbog čega je uprava u ograničenoj meri vršila svoju zadaću, te je — da bi se omogućilo Društvu, da odgovori svojoj uzvišenoj humanoj zadaći — istaknuto kao najvažnije pitanje, kako da se dodje do potrebnih sredstava. O ovome kao i o radu sadanje uprave povelu se diskusija, te je odlučeno, da se povede sabirna akcija pa najonima, a da svi prisutni izvedu ovu akciju. Odlučuje se, da se ove godine ne priredi velika zabava »Potpore« zbog velikih režijskih troškova. Želeći je, da ovo društvo svojim autoritetom utiče na omladinu, koju ona stipendira, da istovremeno bude što više srodjena sa Društvom a ujedno i da bude saradnik i nosilac kulturno-nacionalnog rada.

*

Omladinska konferencija. Inicijativom užeg odbora starijih omladinaca iz M. C. O. održana je ova konferencija sa zadatkom, da reši problem razvika naše omladine. Tom je prilikom nastala interesantna diskusija između starijih omladinaca i mlađih sakupljenih u Omlad. Udruženju i Srednjo-Školskoj Sekciji. Konstatovana je potreba, da se sav interes i pažnja posveti vaspitnom radu omladine (upoznavanju cionist. pokreta, palest. rada, omlad. pokreta, istoriji i književnosti). Ima se odmah početi sa predavanjima i diskusionim sastancima. Izražena je želja, da se ustanovi kurz za učenje jevr. jezika, da se ovom vaspitnom radu privuče i omladina iz Pevačkog Društva i Gimm. Društva, kao i da mlađji omladinci pomognu starije u otpravljanju mnogih tehničkih poslova. Ovaj važan rad u pogledu budućeg razvika naše omladine poveren je upravi Jevr. Oml. Udruženja s time, da starija omladina iz M. C. O. svojim iskustvom pomogne ova nastojanja.

*

Matinea Povereništva Jevr. Nar. Fonda. 31. pr. mj. priređena je ova matinea — povodom praznika novog drveća (frutas). Koncertni deo sastojao se iz »Jevreike« od Halevi-a, koju je izveo orkestar; jedne solo tačke na klaviru (gdjica Stella Sialamon); »Tarantella« od Hellera i simboličke slike »Rad Halucim i Halucot« po zamisli gdjice. Stelle Kadmon. Recitovali su i to: mali Leon Pesah: »Hoću haluc da postanem«, od S. Leovića; Mimi Levi: »Šta je »Palestina« od Cvi-a i Rena Albahari; »Moj rođendan« od S. Leovića.

Dečiji zbor pod upravom g. A. Fingerhuta, kantora i člana Povereništva, otpjevao je skladno dve pesme: »Tugovanku Rahele« od Ben Jehude i »Kraljica Šabat« od Bjalika. Grupa dečaka i devojčica predstavljala je rad halucim i halucot u polju. Zabavni deo u igranci, lutriji, zabav. pošti sa nagradama i buffe-u doprineo je živahnosti i odličnom raspoloženju, te se može s pravom konstatovati lep uspeh ove priredbe blagodareći obilnosti posetu i odličnom redu, koji je vladao.

BROD n/S.

Izbori za gradsko zastupstvo.

U nedjelju 31. januara obavljani su ponovno izbori za gradsko zastupstvo u Brodu n/S. Židovska lista došla je sa 139 glasova samo jedan mandat uslijed povišenja kolčnika. Izabran je g. dr. Josip Abramović.

*

Mjesna Cijonistička Organizacija održala je na Hamiša-asar bišvat, dne 30. januara, poslije podne uspješnu dječju priredbu.

NIS.

Osnivanje Mjesne Cijonističke Organizacije.

(Od našeg redovitog dopisnika.)

Cijonistički pokret vođen je do sada u Nišu jedino agitacijom i radom pojedinaca sasvim predanih ideji. Ovdasnje jevrejsko stanovništvo, i ako mu je većina još nedovoljno svesna i upoznata s pokretom, uvek se je odazivalo i svojom moralnom i materijalnom pomoći. Ovi prvi vredni i uspešni pobornici cijonizma u Nišu jesu gg. Moša Beraha, Leon Eškenazi i Izak Mandil. Njihova se uloga u cijonist. pokretu u Nišu ne sme podceniti i ako sa raznim pokušajima da ovaj pokret u Nišu organizuju, nisu mogli uspeti.

Prvi uspešni pokušaj, da se cijonist. pokret u Nišu organizuje, učinio je prošle godine g. dr. David Alkalaj, predsjednik Saveza Cijonista, koji je naročito došao u Niš i na jednom vrlo posećenom zboru organizovao Povereništvo K. K. L.

Ovo povereništvo je u prošloj godini postiglo svojim radom lep uspeh. Osokoljeno svojim uspešima, ono je na jednom zboru održanom dne 1. januara, gde je podnelo ponajprije izvještaj o prošlogodišnjem radu, predložilo, da se u Nišu osnuje Mjesna Cijonistička Organizacija sa zadatkom, da nesamo prikuplja članove nego da stvori preduslove za nacionalno kulturno vaspitanje i obrazovanje našega jevrejskog stanovništva.

Prihodom poduzetja ovoga predloga predsjednik povereništva KKL u Nišu, g. dr. Borivoje Beraha održao je ubedljiv govor, razloživši ukoliko bit i historiju cijonizma i ocrtavši uspehe, koje je cijonistički pokret od Herzla do danas postigao.

Zbor je jednoglasno primio predlog Povereništva, pa se odmah pristupilo izboru uprave od 10 članova, u koji su jednoglasno izabrana gg. dr. Borivoje Beraha, dr. J. Mandil, H. Hazan, M. Goldstein, Moša Beraha, L. Gedalja, L. Eškenazi, A. Alkalaj, Rah. Alkalaj i David Mandil.

Vredi istaći, da je zbor u naročito lepom broju posetila ovdasnja omladina, od koje su nekolicina ušla u upravu Mjesne Cijonističke Organizacije, što je dobar znak za budućnost cijonističkoga pokreta u Nišu. Na zboru je obavljen i upis članova u M. C. O. i odziv je bio neočekivano velik tako, da ima nade, da će gotovo svi odrasli članovi niške opštine postati članovima M. C. O.

Na prvoj sednici izabrane uprave prešlo se nakon konstituisanja na stilizaciju pravila i ciljeva organizacije, od kojih treba naročito istaći: osnivanje biblioteke, održavanje predavanja i konferencija, priređivanje cijonističkih svečanosti, organizovanje rada za KKL i KH i ostale cijon. institucije, osnivanje kurzeva za jevrejski jezik itd.

Uprava M. C. O. pristupila je radu s mnogo volje i u potpunoj svesti o veličini zadataka, koje valja vršiti. Ima mnogo nade, da će se ona pokazati doraslom zadaći, koju si je stavila.

(B.)

POŽEGA.

(Od našeg redovitog dopisnika.)

U proslavu ovogodišnjeg Hamiša Asar Bišvat blagdana priredila je M. C. O. u subotu, dne 30. siječnja sijelo, na kojem je obdarila svu jevrejsku djecu raznovrsnim južnim i ostalim voćem, a među njima i palestinskim bademima. Predsjednik M. C. O., rabin g. dr. Lazar Roth, otvorio je sijelo i pozdravio sve prisutne, a napose djecu i razložio im značenje toga dana. Iza toga slijedio je program, koji su izvela djeca na sveopće zadovoljstvo. Ponajprije su otpjevali Hatikvu, a zatim je pjevala mala Maja Ešnerova »Jume, jume« i Josip Pollak »Harait«, te braća Egon i Nada Bienefeld duet »Boima jaldati«. Slijede deklamacije: Hilda Bienefeld: »Kuda« i Oskar Sternberg: »Bljedi radnik«, pjesme Morisa Rosenfelda, te Braco Bienefeld: »Kasica N. F.« od Cvi-a. Naročito je ova poslednja deklamacija vrlo pozorno saslušana. Osim toga otpjevala su djeca mnoge jevrejske pjesme, među kojima smo čuli mnogo novo uvježbanih. Naročita zasluga ide h. Anicu Weiss, h. Robert Steina i h. Alfreda Krausza, koji su u zadnji čas u nekoliko dana uvježbali s djecom ovako opširan program.

Nakon programa sjela su sva djeca za jedan stol, koji je bio pun raznovrsnog voća. Ponajprije je rabin g. dr. Roth blagoslovio sve vrste voća, a zatim je potpredsjednica gđja. Erna Frim obdarila djecu svim vrstama voća.

Nakon dugog razmaka i stanke ovo je prvi nastup M. C. O., koji je ali i moralno posvema uspio. (M. b. S.)

SISAK.

Boravak članova Radnoga Odbora Saveza Cijonista.

U nedjelju dne 7. o. mj. boravili su u Sisku članovi Radnoga Odbora S. C. gg. David Spitzer i Hans Hochsinger.

Predsjednik M. C. O. g. dr. Ferić sazvaio je skupštinu članova, kojoj su pribivali i mnogi necijoniste, te je gosp. Hochsinger u svome govoru prigodom početka šekelske akcije imao priliku, da izjasni stanovište Cijon. Organizacije prema necijonistima.

Gosp. Spitzer je govorio o potrebama KKL te halučke farme, za koju je odmah sakupljeno Din. 1150.

Iza skupštine održali su delegati R. O. sastanak sa damama, koje su tom prilikom sastavile komite, koji će zajedno s komesarom KKL, gđicom. Heiss, poraditi na intenziviranju veoma zaostalog rada za Fond.

Bogoštovna općina votirala je za KKL Din. 500, te imade nade, da će taj iznos povisiti na Din. 1000.

Na posebnome sastanku omladine govorio je g. Hochsinger o sadašnjem stanju oml. pokreta i izrazio želju, da sisačko oml. društvo »Makabeja« započne opet redovitim radom. Nakon oduljega razgovora stvoren je u tome smislu zaključak, te će »Makabeja« još ovoga tjedna izabrati svoje novo vodstvo.

SANSKI MOST.

(Od našeg redovitog dopisnika.)

Ovih je dana premješten iz naše sredine gosp. dr. Josef Danon i odlazi u Bos. Kostajnicu. Odlaskom g. dr. Danona gube ovdašnji Židovi jednog od najagilnijih radnika na židovskom nacionalnom polju. Gosp. dr. Danon nije nikad propustio priliku, da na židovskim sastancima ne progovori i ne poradi za židovsku stvar a osobito za Židovski Nacionalni Fond, kojemu je bio povjerenikom za naše mjesto. Ovim prilikom zahvaljujemo se g. dr. Danonu na dosadašnjem radu među nama i želimo da i nadalje ustraje u radu na židovskom nacionalnom polju.

STARI BEČEJ.

(Od našeg redovitog dopisnika.)

Židovsko gospojinsko društvo u Starom Bečeju održalo je pred kratko vrijeme svoju glavnu skupštinu, na kojoj je izabran ovaj odbor: predsjednica gđja. udova dr. I. Waldner, potpredsjednice gđja. dr. A. Vagy i gđja. A. Vertes, blagajnica gđja. R. Spitzer, revizori gđje. Rozsa i J. Giskan.

Gospojinsko društvo priredit će 27. februara purimski maskirani ples, pa se već sada vrše pripreme za tu zabavu.

ZEMUN.

Uspjela priredba gospojinskog društva.

(Od našeg redovitog dopisnika.)

23. januara priredilo je ovdašnje židovsko gospojinsko društvo u moralnom i materijalnom pogledu vanredno uspjeti maskirani ples. Uspjeh te zabave iznenadio je svakoga i ako je poznato, da su priredbe ovdašnjega žid. gospojinskog društva uvijek veoma uspjele. Ples je u odličnom broju posjetila i židovska i nežidovska publika. Princ Karneval (gđjica Ilona Herzl) polazio je sa čitavom svojom svitom u ukusnoj odjeći. Čitavu je povorku predvodio maršal (dr. Biheller), pa je nakon ophoda sa prvom dvorskom gospodjom (gđja. Lujza Schön) otvorio ples. Čitava je noć bila ispunjena raznim veoma uspješim i duhovitim točkama. Dvije maske nastupile su kao kavaliri peštanskoga kartografskog instituta i dijelili lažne banknote od 1000 franaka zajedno sa kuponom na 5—10-godišnju opskrbu na državni trošak. Dr. Schön, koji je najviše pridonio uspješju priredbe, izdao je duhoviti »Karnevalski list« sa duhovitom persiflažom lokalnih prilika.

Od čistoga prihoda ovoga plesa dobio je KKL 2000 Din.

Izraelitska bogoštovna općina u Zagrebu.

NATJEČAJ.

Izraelitska bogoštovna općina u Zagrebu raspisuje natječaj za mjesto

PRVORAZREDNOG KANTORA.

Reflektanti imaju svoje prilozima (rodnim listom, svjedožbama u prepisu) obložene ponude podnijeti najzad do 15. marta o. g.

Izraelitska bogoštovna općina u Zagrebu.

Krive vijesti o zajedničkim interesima Ford Company sa Societa Anonima Fiat Torino.

U zadnje vrijeme ponovo se pojavljuju bilješke u raznim novinama o nekoj zajednici interesa Ford Company-e sa tvornicom Fiat, Torino. Zagrebačko zastupstvo Soc. An. Fiat, Torino, na čiji oglas u današnjem broju upozoravamo, izvještava nas, da je gornja vijest izmišljena, i da je već demantovana svaka zajednica interesa obiju tvrtka.

SLUŽBENA SAOPĆENJA

SAZIV SJEDNICE SAVEZNOGA ODBORA SAVEZA CIJONISTA U KRALJEVINI SHS.

Članovima Saveznoga Odbora.

Sazivljem sjednicu Odbora Saveza Cijonista u Kraljevini SHS u Zagrebu za 7. marta 1926. u 9 sati prije podne u dvorani SCJ, Ilica 38. I. kat sa slijedećim dnevnim redom:

1. Izvještaj tajnika (Ivo Hochsinger).
2. Politički referat (Ivo Hochsinger).
3. Organizacioni referat — napose pitanje Sarajeva i Južne Srbije (Ing. Oton Rechner).
4. Izvještaj Palestinskoga Ureda (Dragutin Steiner).
5. Izvještaj o Hehalucu i hebraizaciji (Dragutin Steiner).

Vjesnik uprave Keren Kajemet Lejisraela (Židovskog Narodnog Fonda) za kraljevinu S. H. S.

Iskaz br. 7

za vrijeme od 26. januara do 11. februara 1926.

OPĆI DAROVI.

Zagreb: Dr. S. Perlberg mjesečni doprinos	800.—
Niš: Dr. B. Beraha sabrao na Berit mila Sima Isaka B. Rahamina u Pirotu 117, za prodane kalendare 100	217.—
Senta: Hevra Kadiša god. doprinos	500.—
	1517.—

ŠKRABICE.

Zagreb: I. Schlesinger 51, Milan Hirschl 267, Eugen Berl 129.50, E. Rothmüller 20.75, Ljuba Freiberger 83, dr. Fuhrmann 27, Hacofe 239, Maks Günsberger 36.50, Sofija Hirsch 26, E. Hirschl 1.50, I. Hahn 2.50, Albert Weiss 7.50, I. Ascher 260, Cercle Hatarbut 238.25, Herman Adler 20, dr. F. Kohn 56.75, Leo Zitterer 10.75, Jizhak Abinun 116.25, 1593.20

Bjelovar: Weiss Drag. 160.50, Žiga Altmann 90, Hram 80, Beck Lav. 70, Mijo Wolkenfeld 40, Ernest Pollak 34, David Herrnstein 32, Adolf Haas 27, Fürst Hugo 24, Lav. Hirschl 20, dr. H. Gottlieb 16, Ernst Tauber 17.30, Prof. R. Saj 16, B. Krausz 12, Lauš Vilim 10.25, Emil Kraut 12.60, L. Grün 17, Mela Drucker 7, Lj. Fuchs 5, 690.75

Ludbreg: R. Lövy, Sv. Gjurđ 134.50, Jakob Schlesinger 72, Makso Scheyer 62, Ignac Gross 24.25, Samuel Weiss 31, ud. H. Scheyer 21.25, Ignac Weinrebe 34, ud. K. Scheyer 12, dr. O. Spiegler 26, Mavro Appler 20, Sal. Weinrebe 66, 503.—

Čakovac: Bez specifikacije	316.20
Mitrovica: Bez specifikacije	205.40
Senta: Bez specifikacije	646.20
Novska: Emil Hirschl 15, Rudolf Spiegler 50, Is. Dragoner 5, Ig. Rechner 28.50	98.50
Split: Isak Hajon 303, Lelio Hajon 164, »Jarden« 54.75, Hram 77, Knjižara Morpurgo 33.75	629.50
Ogulin: Ob. Unterberger 1, Braća Goldner 9, J. Gerner 15, Lj. Miesner 20	45.—
	4727.75

ZLATNA KNJIGA.

Zagreb: Cercle Hatarbut za upis Usiškinja prig. njegova ovdašnjeg boravka daruju: V. Neubrunn 500, Ph. Frank, Brod 500, Ing. De Majo 250, Brückenbaubiro 1000, Dr. Maks Hirschfeld 462.50, 2712.50

Split: Prig. proslave Balfourove deklaracije darovano za upis g. Ing. V. Morpurgo: Izr. bog. općina 500, po 100: Ing. V. Morpurgo, Izidor Stern, D. Papo, D. Dicker, A. Finci M. Finci, Eug. Morpurgo, Julius Broner, Braća Hajon, Moric Finci 50, 1450.—

Bjelovar: Za upis pok. Ing. Mirka Webera daruju: Bela Bürgner 50, Mavro Ackermann 50, Vilim Lausch 50, Robert Herrnstein 30, prof. J. Sennic 20, Bern. Kraus 30, na zarukama Anice Rosenberger sa g. Albertom Pollakom iz Zagreba 600, 830.—

MASLINE.

Zagreb: Jakob Beck prig. god. smrti svoga sina pok. dra. Mirka Becka 1 m 90.—, 90.—

HAMIŠA ASAR BIŠVAT AKCIJA.

Zagreb:	1425.—
Karlovac:	250.—
Slatina:	200.—
Čakovac:	350.—
Koprivnica:	407.—
Ludbreg:	300.—
Split:	101.—
Priština:	150.—
Ogulin:	86.—
Travnik:	380.—
Daruvár:	510.—
	4159.—

6. Izvještaj o halučkoj farmi (dr. Beno Steiner)
7. Omladinski referat (Filip Reiner).
8. Izvještaj o Keren Hajesodu (K. H. - komis. Beograd).
9. Izvještaj o Keren Kajemetu (Dr. Alfr. Singer).
10. Blagajnički izvještaj (Egon Pollak).
11. Izvještaj uprave »Židova« (Joel Rosenberg).
12. Debata.
13. Eventualija.

Dr. David Alkalaj, v. r., predsjednik Saveza Cijonista u Kraljevini SHS.

Ivo Hochsinger, v. r., tajnik Saveza Cijonista u Kraljevini SHS.

DAROVI ZEMLJE.

Zagreb: Josip Cohen — dr. A. Schön 250, Kremer i Bader Virovitica 1/2 Salvator Konforti 32, Sab. arak Rosenbaum 2 Sab. arak V. Neubrunn 1850, 2125.—

Koprivnica: za prodane kalendare 100, N. N. 500, 600.—

Zemun: 10.—

Čakovec: Prig. pogreba g. M. Hirschsohn, Prelog sabrao 280.—

Križevci: Izr. bog. općina god. doprinos za 1925.—1926. 2000.—

Sarajevo: Mjesna cijon. org. Herzl akcija 2500, Razni darovi bez specifikacije 5959, 8459.—

Travnik: Mjesečni priloz po 20. Sara I Konforti, Tilda Salom, po 12, Klara Salom, Majka Salom, Rifka Atijas, Rahel Konforti, po 10, Rifka Finci, Gracia Salom, Flora Salom, Rahela Atijas, Estera Papo, Hana Salom, Maria Rozenzweig, Sara Salom, Blanka Konforti, Luna Konforti, Hana Altarac, Sara Abinun, Sara M. Konfort, Sara Atijas, Flora Pinto, Klara Pinto, Bukica Montilja, Vida Levi, po 8, Jetti Schnetreppe, Toni Weiser, Flora Abinun, 4, Rifka Fürsetzer 296.—

Čakovac: Prig. posjeta gg. dr. L. Šika, Moše Schweiger i Schwarz daruju po 20, Bela Kelemen, dr. Kovač, po 10, Jenő Steiner, dr. Wolf, dr. Viola, L. Neufeld, I. Patkai, S. Nyir, Lili Gold, J. Heilig, Rosenfeld, Ivan Sternberger, J. Herzer, Gottlieb, Steinberger, Hugo Weiss, Razno 63.50, 243.50

14.013.50

TORA DAROVI.

Virovitica: dr. H. E. Kaufmann 90, Simo Spitzer 100, Julij Bing 100, Milan Bing 100, Zvonko Ungar 100, L. Rechner 50, Leop. Pollak 50, Josip Benedek 50, N. Weber 50, Donald Böhm 50, Elemir Švarc 50, Jakob Ungar 50, Em. Stern 25, Milan Feldmann 25, Milan Bing 25, Mil. Bing 32, dr. H. E. Kaufmann 20, Milan Bing 20, Egon Bader 10, Josip Korain 25, 1022.—

Bjelovar: Ferdo Švrljuga prig. Bar Micva svog sina 100, Ernest Pollak i sinovi 150, 250.—

Djakovo: Edo Baier 100, Jakob Tunkel 200, Majer Frank 100, dr. H. Schulsinger 50, 450.—

Senta: bez specifikacije 1595.—

Split: Izidor Stern 25, Julius Broner 50, A. Finci 20, Is. Stern 50, ud. Morpurgo 30, Giacomo Altarac 25, D. Dicker 50, Gentile Morpurgo 20, Prig. Barmicva Isak Hajon 20, Lelio Hajon 20, Mordehaj Finci 20, A. Finci 20, Eng. Morpurgo 20, Ing. V. Morpurgo 20, 390.—

3707.—

DAROVNA KNJIGA.

Zagreb: Prig. smrti Line Bauer 700, Na zarukama Vera Berl — Robert Rothschild 1000, Kod raznih 630, 2330.—

PREGLED.

Bosne i Hercegovine	9135.—
Dalmacije, Hrvatske i Slavonije	23.293.55
Srbije	367.—
Vojvodine	2741.20
	35.536.75

SPECIFIKACIJA IZNOSA ISKAZANIH U ISKAZU BR. 5.

Zemun: Na ime preminule Mirjam Moric Sasson daruju: Moric Sasson 500, David Sasson 100, ob. J. Lövy 100, Moša Eškenazy 100, Josef Elijos 50, Leon Sasson 50, Gabor Tagleicht 50, Ob. Farchy 50, 1200.—

Braća Kronfeld d. Najjeftinije gorivo drvo i ugljen kao i građevni materijal dobavlja d. Zagreb. Preradovičeva 2. (dvorište)

SPECTRUM d. d.

Ing. Kopista, Dubsky i Krstić

Tvornice ogledala i brusione stakla

ZAGREB

BEOGRAD

OSIJEK

LJUBLJANA VII.

Kukovičeva ul. 23.

Banatska ul. 2.

Desatičina ul. 39

Medvedova u. 38.

Zrcalno staklo - Portalno staklo - Mašinsko staklo 5-6 mm - **Ogledala** u svim veličinama i oblicima - **Brušene ploče** - Uvinute ploče - Ustakljivanje u mjedi - Fin ogledala.

FOTO-ATELIER
WEINRICH I DRUG - ZAGREB
ILICA 34 TELEFON 7-59

SALON „EMA“
češijaonica za dame
Zagreb, Ilica 12.

Plaćajte pretplatu!

BERTA PIJADE
BUKI BARUCH
zaručeni

Beograd Bijeljina
mjeseca februara 1926.

GALOŠE

sniježne cipele, te svu gumenu robu popravlja brzo,
solidno i jeftino

Zavod za popravke gumene robe
ZAGREB, PRERADOVIČEVA ULICA 22.

HAGAĐE ŠEL PESAH

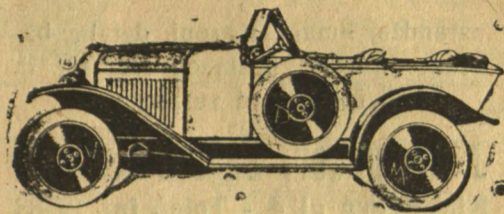
dobivaju se uz umjerene cijene u knjižari
Srećko Hoffmann
Ilica 92. — Zagreb. — Telefon 9-58.

Skladište benzina, strojnog i autoulja.
Petrolej i parafin.

IGNAC ASCHER

Zagreb. — »B« cesta 19a. — Zagreb.

Dragutin Pernat
gradjevni limar i uvoditelj vodovoda

Specijalna radionica za popravak hladionika, naprava novih štiti-
tnika za kotače, svih prevlaka sa aluminijem crnim limom i
sve u to zasjecajuće popravke. Solidna i brza podvorba. Pre-
poruča se moja tt. ZAGREB, Frankopanska ul. 5.

Moderna praona rublja
„ALBATROS“
ZAGREB
Vlaška ul. 62 Telefon 9-78.
Kačićeva ul. 4 Telefon 23-68.

Antialkoholni mliječni restorant
„Obradovičev Zdravljak“
Zajamčeno naravno mlijeko, kao i svi mlije-
čni proizvodi, prvorazrednog kvaliteta uz
najumjereniju cijenu.
Specijalitet „Jogurt zdravljak“

Limune i narandže
i ostalo južno voće dobije se uz naj-
jeftiniju dnevnu cijenu kod
Albert Daniti, Zagreb
Tkalčićeva ulica 14.

כשר RESTAURACIJA
M. KOHN
ZAGREB, JELAČIČEV TRG 19. I.
Menu počam od 15 din. (više vrsti jela)
Primaju se abonenti u i izvan kuće

ANTUN SEČER
Modna krojačka dvorana za gospodu
ZAGREB
Ilica broj 77. Telefon 28-87.
Izradjuje odijela po najnovijem i najmoder-
nijem kroju. — Vanjske narudžbe obavljaju se
najbrže i najtočnije. Imade uvijek na skladištu
najmodernija engleska sukna.

Zagrebačka tvornica slatkiša
Robert Spiegler i drug k. d.
Ilica broj 65. Ilica broj 65.
Nudjamo prvorazrednu slastičarsku proizvo-
dnju - Torte počam od 30 dinara. Preproda-
vaoci znatan popust.

»TRGOVINA UMJETNINA«, EDO ULLRICH.
Radiona okvira za slike. — Stalna izložba slikarskih
i kiparskih umjetničkih radova.
Ilica broj 40. — ZAGREB. — Ilica broj 40.

Večernje, draštvene, suknene oprave
ARTUR BERGMANN
Marovska 17.

Prvorazredna bojadisaona i kemička
čistiona odjeće

~ MAX PONGRATZ ~
ILICA 48 - ZAGREB - ILICA 48
(gornje dvorište)

Za Vaše oči
jest najbolje, upravo dosta dobro. — Naba-
vite si zato moderne naočale sa Zeissovim
staklima Diplomirani optičar
H. Podvinec i drug
Štrossmajerova ul. 6.

NOVA KNJIŽARA
SREĆKO HOFMAN
KNJIŽARA I PAPIRNICA
ZAGREB
ILICA 92. TELEFON 10-17.

Auto-pribor
ZAGREB, Marovska ulica 18.
Sve auto-potrebštine, ulje, gume, benzin i td.
Automobili **O. M.**
Popravak gumene robe

Željezne krevete
i ostalo željezno pokućstvo izradjuje najsoli-
dnije „ZMAJ“ D. D. ZAGREB
Petrijnska ul. 3
Tražite cjenik!

Ljudevit Polak Petrijnska ul. 3
Veliki izbor delikatesa, suhomesnate
robe, likera, čaja, ruma, keksa, raznih
riba i južnog voća.
Cijene umjerene. Solidna podvorba

Kako se može postati filmski glumac
ili glumica i šta filmski kandidati o
filmu znati moraju.
Jedno djelo koje treba da čita svaki prijatelj
filma i kina. Prva i jedina literatura na na-
šem jeziku o filmskoj karijeri. **Upravo izašlo!**
Prospekt besplatno! Cijena Din. 30 i 5 Din.
za poštarinu. Narudžbe i novac se šalju:
FILMSKOJ KNJIŽNICI OCEAN-FILMA
Zagreb, Petrijnska ul. 28]

**ZLATO, SREBRO,
PLATINU**

kupuje uz najbolju cijenu

Zlatarka d. d.
Zagreb
Preradovičeva ulica 1.

S. Tauber, Zagreb
Marovska ul. 19. - Tel. 26-37.
Trgovina antikviteta.

Soježe prispjele **Bečke košer kobasice**

poznate i renomirane tvornice košer suhomesnate robe:

L. & T. Piowatti, Beč

Prodaju se jeftino u trgovini speceraja i delikatesa

M. Drobac i drug, Zagreb, Gunduličeva 17

TEHNIČKI BUREAU
„TEBIN“

Telef. 27-04 - ZAGREB - Zrinjski trg 15

Auto-gume MICHELIN. Akumulatori VARTA-
TUDOR. — Zavod za vulkaniziranje guma.
Auto pribor i auto potrepštine. — Stalna sta-
nica za punjenje i popravak akumulatora.

Sanduke

svakovrsne po mjeri izradjuje

Herman Müller, Zagreb

Ilica 220. Telefon 4-10.

Stovarište tvrdon i mekog s. olarskog drva.

PARNA PEKARNA WIESLER
PETRINJSKA 73.

Proizvadjia i razasilje prvorazredni Karlsbad-
ski ljekoviti dvopek (Zwieback) kao i la.
graham kruh uz najkulantnije cijene.

Športske potrebštine dobijete
u najboljoj kvaliteti kod

„NEGRO“
ILICA 19.

כשר
Restaurant „Carmel“
ZAGREB, PETRINJSKA 26

Na veliko! Na veliko!

Južno voće

Narandje, Mandarine, limune, smo-
kve, datulje i t. d. nudja svaku koli-
činu uz najjeftinije cijene

Jakob Švarc

Zagreb, Gunduličeva 4.

Južno voće

narandže, limuni, maroni, datulje, bademi, smokve, lješnjaci, rusi i t. d. najjeftinije kod veletrgovine

J. Dragoner, Zagreb-Beograd
Nikolićeva ul. 4. - Telef. int. 27-83
Brzjavni: Oranges Zagreb.

RICHTEROVO MLJEKARSTVO

Svi mliječni proizvodi

ZAGREB

Tkalčićeva ul. 1. — Pejačevićev trg 17.

Štampilije, društvene znakove, vignet, gravure, čekice, emailirane ploče, signature izrađuje brzo i jeftino Zavod za rezbariju i štampilije

BREZINA I DRUG, ZAGREB

Frankopanska ulica broj 9. — Telefon int. broj 8-53.

Kupnja i prodaja
gumene robe
Popravak pneumatika
Auto potrebštine

RUDOLF JURZA
ZAGREB, NIKOLIĆEVA 6

VI BACATE SVOJ NOVAC
AKO SVOJE

UREDSKE POTREBŠTINE

NE NABAVITE KOD NAJJEFTINIJEG VRELA

A. BRUSINA K. D.

TRGOVINA PAPIRA I UREDSKIH
POTREBŠTINA

ZAGREB — MESNIČKA UL. 4

TELEFON 71. — CIJENICI BADAVA

„Željezni čilim Krevet“

najnoviji patent i najpraktičniji na svijetu što svaka kuća mora da ima

stoji Dinara 650-
razašilje poštom — pouz ećem

Nadalje imadem veliko skladište perja i to: mješano za jastuke i blazine Din. 60- polu-bijelo gušće čehano Din. 100- polupahuljice Din. 200.- kilogram.

JOSIP BROZVIĆ

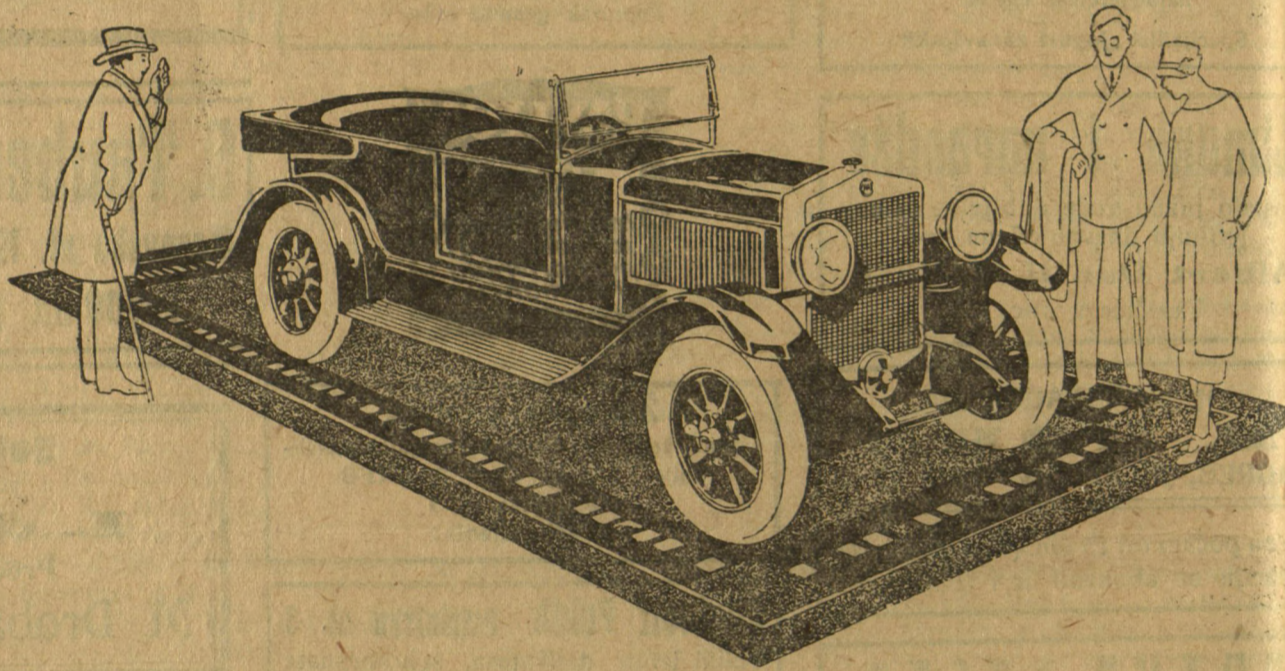
Tapetarska i poplunarska radnja
i kemička čistiona perja

Zagreb, Boškovićeve ul. 18.

FIAT 509

NAJMODERNIJA MALA KOLA

KOLA ZA ŠVAKOGA!

NAJBOLJA VUNA

kao i svila za jupere, čarape, veste, vuneni rupci, košulje, sve vrsti DMC robe, razni pamuci, te pribor za vezenje i pletenje dobije se najjeftinije kod

FERDO SCHWARZ I DRUG Zagreb

Ilica 45.

Podružnica: Jurišićeva 12.

Telefon 2-56

Telefon 6-34

STAKLANA

BRAĆA GROSS

ILICA 84. ZAGREB Telefon 12-27.

Veletrgovina stakla porculana i kuhinjskog pribora.

Najjeftinije vrelo za nabavu:

Svih vrsti stakla
Porculana
Svjetiljaka
Ogledala
Okrira
Staklenih ploča
Raznog kuhinjskog pribora

NA MALO I VELIKO

Najveći izbor letvica za okvire.

Vlastita radiona okvira za slike i ogledala.

Delikatesa A. Goljevščak

Nikoljeva ul. 17.

imade na skladištu raznih sira, svježeg tešanjškog maslaca, sardina, keksa, bonbona, čokolade, likera, ruma, konjaka i t. d. te se ovime poštovanom općinstvu najtoplije preporuča.

Vjekoslav Flosberger

M. Rothmüller — vlasnici — H. Grossman
Električna brusiona i trgovina finočelične robe.

ILICA 8.

ILICA 8.

NARANDJE! — MANDARINE! — LIMONE!

Trgovina domaćeg i južnog voća i povrća na veliko

MORDO ALKALAY

Telefon 27-12. — ZAGREB. — Gajeve ul. 23.

Rublje za novorođenčad, jednostavno i luksuzno
vlastiti domaći proizvod, preporuča

»E G A«, Ilica 53.

uz najsolidniju izradbu i uz najniže cijene.

PAMUK

sve vrsti i
u svim brojevima

Žuti — bijeli — farbani

A. ROMANO

ZAGREB,

Boškovićeve ulica broj 15

Brzjavni: DIANA Telefon broj 23-66

MOLINO

žutica platno

šifoni

vata (za poplune)